

ERINDRINGER FRA ISLAND
4. MARTS 1931 - 1. APRIL 1932
=====

AF NIELS TYBJERG

FORORD

=====

En dagbog er dette egentlig ikke blevet, men nogle oplysninger om, hvad jeg har set og fået oplysninger om hos folk der ved besked med sagerne.

Ideen til disse oplysninger kom fra mor, og den var god. Måske kan en og anden af familien ved disse "blandede notitser" få lidt nyt at vide om ting og tilstande her. Jeg selv, synes jeg, er blevet en del klogere i de forløbne godt 3 måneder, og jeg har haft fornøjelsen af at gøre disse oplysninger. Måtte i, som får dem i hænde, have fornøjelsen af at læse dem.

Bogen bedes blive i familiens kreds og til slut sendes til Herdis. Må jeg bede i, som læser dem, skriver jeres navne bag i bogen.

4. marts 1931

Saa! -Saa tog de landgangen. Kl 10.15 I/S "Island" styres støt og roligt op gennem Øresund, mens Københavns rygende skorstene og sorte fabriksbygninger glider bort i det fjerne. Grundtvigskrikens tårn står bredt og mægtigt og knejsen mod en klar blå himmel. Vejret er henrivende, og jeg har mest været på dækket. Der møder jeg en gammel F.P.K-kammerat. Arne Andersen der gør tjeneste som assistent her om bord. Jeg deler kahyt med en ung hollænder der skal til Thorshavn. Kl 12.00 ringede klokken til middag: kærnemælksvælling, kogt torsk og en dessert som var mig en gåde. Kl 14.45 passerede vi Kullen, og foran os ligger Kattegattet, fint og stille med små lette krusninger. Kl 20.20 nu er det hav og hav. Det var en flot solnedgang, vi havde i aften, og nu står månen høj og fuld og skaber den skønneste bro over havet til himlen. Hvor skønt at stå agter ude i læ og skue ud over dette mægtige. Min "slaf" er teolog og katolsk præst. Vi har talt en del sammen og drøftet store problemer, Han holdt også et længere foredrag for mig om Mussolini og hans regimente i Italien, hvor præsten har været i seks år. Meget interessant.

5. marts 1931

Natten forløb godt. Jeg sov til kl 7.00 og da jeg kom på dækket stod solen stor og mægtig. Vi befandt os da langs Norges kyst, 8 sømil (ca. 2 danske mil.) fra denne. En mægtig strækning, som først ved 13 tiden kom ud af syne. Efter morgenkaffen mødtes en færing, en islænding, hollænderen og jeg i agten og fik os en god morgensnak. Siden da har søgangen taget noget til og "Island" bevæger sig i tunge gyng med en fart af 14 - 16 sømil i timen. Forceret fart for at benytte det ualmindeligt gode vejr. 5 af de 8 2-kahyt passagerer er i eftermiddag og aften noget medtaget og lå alle til køjs, da vi skulle spise i aften. Jeg har det meste af dagen været på dækket, hvortil jeg havde medtaget min klapstol og anbragt mig midtskibs i læ, og og bagende sol. Det er en vidunderlig tur, og al ting er så mægtigt. Nu er det mørkt men oven os er en hvælving af stjerner.

6. marts 1931

Allerede ved 6 tiden til morgen havde vi passeret Sjøtlandsøerne. Kl. 14.30 kunne vi langt, langt forude ligesom bag en tåge skimte Færøerne. I al fald et par af de 24 øer. Vandet er mere uroligt og "Islands" op- og ned-bevægelser er betydelig større end gårdsdagens. Søerne kommer agter ind, men svinger sig langs sideren i mægtige dønninger med skumsprøjt og brus. En mærkelig øgruppe! Store nøgne blokke i mærkelige former. Hvem skulle tro, at der på disse øer bor ca. 25.000 mennesker. Det var mørkt da båden gled ind i bugten, hvor Thorshavn ligger. De mange lys fra huse og gader markere byens omfang. Der bor 3.000 mennesker. Min ven præsten skulle jo i land her. Hvis jeg fik lejlighed, skulle jeg engang besøge ham, da han sikkert skulle nedsætte sig her - som katolsk præst formodentlig. Jeg havde glædet mig til at komme i land men da der er "pest" på øerne, var al landgang for vidererejsende forbudt. Endnu kl. 22.30 losser de, men snart går båden igen fra kajen, og vi farer ud i natten, ud på det villende hav, "hvis bølger slår i takt med frie tanker og kun forstummer når liv - og livets jord - fra pol til pol går unden".

7. marts 1931

Havets oprør har taget til for hver dag. I dag har vi noget af det

rigtige "Island" rullen. Jeg undrer mig over, at jeg har kunnet holde mig fri af søsygen. Til morgen var jeg eneste mand til kaffen. Jeg tror nu, det er noget af en viljesag. De største søer ruller ind over dækket med vældige vandmasser. Med lidt beregning kan man se, hvilke der vil arte sig sådan og så se at komme af vejen. Jeg skulle vist sejle i lang tid før jeg blev træt af at stå på dækket og følge havets bevægelser. Hvilke mægtige kræfter! Solen kun fremme i få timer. Lidt sne kom der. I aften er der stjerner på himlen.

8. marts 1931

Kl 3.30 lagde vi ind mellem Vestmannøerne. Det var umuligt at gå til kajen for sø og storm, så vi måtte kaste anker. Først da det blev lyst kom et par småskibe ud for at hente last. Kl 11.00 styrede vi så mod rejsens mål: Reykjavik. På grund af den lange ventetid ved Vestmannø kommer vi først til Reykjavik kl. ca. 8.00. Vi har i eftermiddag sejlet langs Islands kyst. Det ser ikke særlig indbydende ud, for hvem der vil dyrke grøntsager på øen. Mægtige lavasletter og bjerge af sne. Kartoffler og hvidkål! Nej, ikke der! Langt inde i landet kunne vi se Hekla. Vi har nu rundet Reykjanæs (Reyk. betyder damp eller røg) som ser lidt bedre ud, og det opmuntre at høre, at den damp man ser et stykke inde på land, er fra de varme kilder, som der er mange af på disse strækninger. Folk her om bord bliver lidt mere levende nu, og i dag er det gået ret gemytligt modsat igår med Passiar o.s.v. Ingen er mere syge, trods "Island" gynger bravt.

9. marts 1931

Reykjavik- en travl by, præget af nytid. Asfalterede gader med store og små forretninger i følge. Oftest 2-etage huse. Ældste af træ beklædt med bølgeblik, alle af nyere dato af jernbeton. Stor havn med mange store skibe fra sydligere lande. Boeskov og jeg kørte til byen efter mit rejsegods m.m. igennem et klippeland ad smalle zig-zag veje over åer og dynd og sten og mægtige lavasletter. Herinde mellem klipper og fjælde, dampende åer og kilder ligger "Blomvangi" (gartneriet her) 1 hk jord, med 2 huse (30-35 al.) og 20-25 vinduer. Stor beboelse. Alt opvarmes fra kilderne. Jorden hvor den ligger lavest, er altid varm. Et spadestik ned og der er indtil 35 grader celcius. Man synes uvilkårligt, at her er store muligheder. Det var den mindst fødselsdagspræget 9. marts jeg har oplevet. Men mine tanker gled hjemover.

10. marts 1931

I dag har vi stillet påskeholdet af påskeliljer til drivning. (godt 2.000 løg). Boeskov har i vinter drevet 50.000 løg. Darwin-tulip koster i butikkerne i Reykjavik 50 øre pr. stk. og kvaliteten er ringe. Jeg har foreslået at forsøge med Chrysanthemum i husene efter tomaterne. Jeg tror forslaget faldt i god jord. Der har ikke tidligere været dyrket Chrysanthemum her. Boeskov er ungkarl. En ung islandsk pige holder hus. Her bor også en ung dansker, som er kontor-assistent. Her er flere gårde på egnen. Bl.a. også en stor gård med 180 malkekøer. Mælk koster 45 øre pr. liter. Jorden med varme kilder er dyr. Boeskov har givet 6.000 kr. for denne plet. Han er budt 24.000 kr. for gartneriet, men forlanger 28.000 kr. Vejret har hidtil været det allerbedste det fryser 3 - 4 grader om natten men om dagen står solen højt, og sletter og fjælde er storslåede. Næsten ikke en vind røre sig, og fra åer og kilder til alle sider står der en tyk,

fin damp. Ejendommeligt syn! Vandet her på "Blomvangi" er fra 60 - 74 grader c. Om aftenen står nordlyset mægtigt hen over en stjernehimmel

11. marts 1931

I dag havde solen ingen magt. Det fryser og blæser i eftermiddag med et par timers snefog. Men kilderne springer. En gulddrik tror jeg. Men Island har opdaget hvad de er værd. På den anden side af åen her er et gartneri med 5 huse, hvoraf de 3 byggedes 1930, de 2 meget store (8 x 50 m hver) og tip-top moderne. Det ejes af en storbonde, men ledes af en ældre Tysker. (1 hus med roser som 1930 kostede 1 kr. pr. stk.) Et eks. på de fabelagtige priser! Boeskovs bror, som var karl hos denne bonde, byggede 1924 Islands første drivhus på gårdens jord for at forsøge med kilderne. Senere (1926) da han havde set, ^{der} kunne laves noget med kilderne lejede han selv 1 hk jord "Blomvangi" og kom i kompagni med sin bror den nuværende Boeskov, som egentlig er landmand, tydelig præget af midtjydens væsen. Han omkom senere ved et vådeskud under rypejagt i Fjældene. Huset af 1924 var begyndelsen til et moderne handelsgartneri.

12. marts 1931

Blæst fra nord. Hård og skarp fra fjældenes sne. Det fryser 3 - 4 grader. Det piber om husets hjørner. Alle huse bygges af beton. I Reykjavik må ikke bygges med hulmur, men husene skal gennemvæves med jern for at kunne modstå en "rystelse". Vi havde besøg af et par danske, som er på et væveri her i nærheden.

13. marts 1931

Boeskov har nu lejet et drivhus ved en kilde her i nærheden, så vi i sommer har 3 huse. For at få planter tidligst muligt, har Boeskov bestilt til det første tomathus hos "Hunderup". Der rullede i dag en stor lastbil op for døren. Det var et svingende læs torsk. De kalder dem småtorsk, trods deres vægt af 7 - 15 pund. Det er noget af den billigste føde man kan få. De koster 8 - 10 øre pr. pund. Det er en 1. klasses middag selvom man savner sennepen. Her bruges oftest smør (margarine). Hvidkål koster i Reykjavik 50 øre pr. kg. Det blæser men solen var på himlen dagen lang.

15. marts 1931

Jeg havde sat mig for at gå på vandring i fjældene, men vejret var for hårdt. Det frøs, og der stormede en skarp vind ned over de nordlige sneklædte kolde klipper. Jeg var på den anden side af åen og se gartneriet. Det er ganske imponerende synes jeg nok, efter islandske forhold. Jeg talte med tyskeren som leder det, d.v.s. jeg forsøgte mig med det tyske, da jeg ikke kunne islandsk, og han ikke dansk. Men vi kunne da nok få en mening ud af det.

16. marts 1931

Det er tø, og himlen er fuld af truende skyer. Lidt ud over det sædvanlige var jeg i eftermiddag med Boeskov i Reykjavik at gøre forskellige indkøb. Så købes der mad ind til flere dage: frosset lammekød, salt flæsk (3,40 kr. pr. kg.), brød o.s.v. Her hos Boeskov lever vi nærmest som i Danmark. Vi får god dagligdags dansk mad, mens de de

flESTE steder her på landet ofte får salt fisk (klipfisk 2. - 3. sortering, da al 1. sortering eksporteres) 4-6 gange om ugen. De små islandske heste er nogle prægtige dyr, tror jeg. Jeg ser dem ofte i store flokke fra et par gårde her i nærheden gå og lede efter det sparsomme græs på Tunet. De er nok så kønne som hjemme uden at være klippet det mindste. Med de passer glimrende ind i den stærke, vilde natur her.

18. marts 1931

Hver 4. uge er der ebbe ved havet. Da kan man ca. 1½ km. ude hente det fineste strandsand, som næsten er helt sort. Boeskov har hentet 3 læs i dag men inden han fik læsset det sidste stod vandet op til motoren. Floden var begyndt. Sidste år måtte Boeskov lade bilen stå og med en lille dreng, han havde med, på skulderne stampe sig gennem vandet, der nåede ham til halsen. Der kommer en ung dansk murer der skal pudse huset, som står råt og gråt af beton. Vi er ved at gøre i stand til at prikke kål. De plejer her oppe at prikke alle sorter af kål. Det bliver regn, men luften er vårlig, og i aften er det ganske stille. Regnen og det tøndende sne fra fjældene forårsager en stærk strøm i åen. Ejendommelig at se skyerne sejle hen langs disse mægtige klippesider. "Orion" tror jeg, står ganske lavt over det vestlige fjæld.

20. marts 1931

Det er vinter igen. Frost ca. 7 grader. Blæst og undertiden sne. Ved denne tid plejer Boeskov at så forskellige ting på friland, men det må i år stadig sættes ud. Vi har kun lidt at arbejde med for tiden, men jeg prøver på at rydde op i krogene hvad nok kan tiltrænges. Vandet fra kilderne ledes gennem 2 tm jernrør ind i husene. Disse ligger lavere end kilden. (Her er 2 kilder, hvoraf den ene ligger meget lavt og er ikke i brug) Måden hvorpå vandet ledes ind i rørene er meget simpel. I den lille grøft kilden har dannet ved sit løb mod åen tæt ved, lægges et rør, som når helt hen til kildens udspring og vandet finder af sig selv ind i røret. (Boeskov mener at der i Kilden er vand nok til sådanne 8 rør. Det overflødige vand rinder i åen). Vandet løber så indtil 4 omgange i husene og ledes ud i modsat ende. Der er ikke en ventil eller hane på hele anlæget, så man kan kun begrænse varmen ved helt at lukke, hvor vandet løber ind. Det hele er med denne metode meget primitivt. Og det er meget begrænset hvad Boeskov kan bygge af huse da de skal ligge lavere end kilden, idet jorden her mest ligger højere. Der er dog ingen tvivl om, at man ved andet system kan få vandet til at stige så højt man ønsker det. Men derom senere.

21. marts 1931

Her er ikke noget rigt fugleliv som hjemme. For første gang efter min ankomst til Island har jeg i dag set en eneste lille fugl, der i rastløse, urolige kredse flagrede over Tunet. Det var en enlig lille regnspove med sit enkle, lange "ujit". Ellers har jeg kun et par gange i en morgentime set de store tunge sorte ravne kredse lavt over "Blomvangi". Det fryser lidt. Sneen falder fin og let. Nordlyset kranser den vestlige himmel.

22. marts 1931

Vi var bilende til en bondegård, hvor jeg stiftede bekendtskab med en af de bedre islandske gårde. Men den står tilsyneladende langt tilbage for den danske bondegård både ude og inde.

23. marts 1931

Vi fik tomatplanterne (Candine Red) fra "Hunderup". De er noget medtagne af den 7 - 8 dage lange rejse, så jeg stiller mig foreløbig lidt skeptisk overfor resultatet, men Boeskov har ofte prøvet det. Det er frost, og det føg med sne.

25. marts 1931

Så blev det vår, sålænge det varer. Vandet i åen er koldt af regnen og sneen fra fjældene. Den strømmer stærkt og forårsaget af de mange sten og små fald pludrer den evig. En vidunderlig lyd! I den sidste tid er der kommen tulipaner til Reykjavik fra København. Grossererne her (Peter Heide) sælger dem til butikkerne for ca. 40 øre stk. Kartoffler koster 16 - 22 kr. pr. td.

26. marts 1931

Boeskov og jeg har nogle gange talt om, hvor der er jord med varme kilder at få i nærheden af Reykjavik. Altså inden for en grænse af 20-25 km. Længere mod byen er der kun en enkelt kilde som forlængst er taget i brug af byen til en slags "vaskestation" hvor konerne kan vaske. Boeskov ved med bestemthed kun et sted her i nærheden. Men det er vist ikke brugbart til gartneri da solen ikke når derind før 20. marts, da den skal over et højt fjæld. Der er mange kilder her på egnen, men bønderne passer på dem, som var det guld, der randt i dem. (Og jeg tror, det er noget i den retning). "Blomvangi" kan muligvis fås til købs, da Boeskov undertiden tænker på at få gård i Danmark. Men det er kostbart og ikke til for mig at tænke på.

28. marts 1931

Af de 500 tomatplanter trives ca. 300. Det er nogenlunde, siger Boeskov. Men det ser mærkeligt ud, når planterne har kostet 60 kr., og fragt og særlig told udgør præcis 100 kr., altså 160 islandske kr. Men det forventes at prisen bliver ca. 2 kr. pr. kg. i gennemsnit. Vi har sået Radiser mellem tomaterne, jeg har sået Augurker og meloner til hus. Priklet blomkål. Boeskov og jeg gik i aften en tur hen på et ualmindeligt godt jordstykke med varmt vand og varm muld. Det er ejendommeligt at mærke denne jordvarme blot ved at kradse i jorden. Det er en fineste muld man kan tænke, mange steder i en alens dybde. Åen bugter sig langs nordsiden og sender sin fine lette damp ind over jorden og kan holde indtil 5 - 6 grade frost borte. På den anden side af åen er fjæld af sten. (En mærkelig forskel!) Dette jordstykke (8 - 10 td.l.) er det bedste, synes jeg, man kan tænke sig til gartneri. Der kan overhovedet ikke rejses tvivl om dets uhyre værdi netop til det brug. Det er det bedst tænkelige muld på Island (efter Boeskovs sigende) varmt vand (75 - 85 grader c.) i ubegrænsede mængder, koldt vand fra en bakke syd for jorden, læ så god som man i al fald på denne egn kan få den. Og så ligger sådan jord hen til græsning

for får og køer. Hvilken skandale! Kunne man blot erhverve sig en "bid" af den plet. Jeg tror fremdeles, her er noget at gøre. Mere end jeg egentlig tænkte mig, inden jeg kom herop. Jeg hører at alt hvad her produceres bliver revet bort og Boeskov har vist haft for lidt af mange ting. Jeg mærker tydeligt, at Boeskov er godt inde i sagerne her oppe, og han er vist i god forbindelse med blomsterforretningerne og købmænd. De sidste sælger grøntsagerne. Det tager til med blæst. I månedslyset ser jeg den 30 km borte og 1000 m høje klippe med sit "kistelåg" skinnende hvid af sne.

Palmesøndag, 29. marts 1931

Efter middag drog jeg ud på min første vandring i fjældene. Jeg fulgte åen tilbage langt op i fjældene, hvor den bugter sig snart fint og stille hen over græsgange og snart væltende sig ned i indtil 15 - 20 m dybe kløfter, hvor den danner små fosser, hvorfra der står et brus og en larm, der får en til at standse og bare lytte. Kløfter af sten i alle dimensioner, frostsprængte og grå, enkelte steder en lille grøn spire eller en tot græs i en klat muld. Man når ikke langt i fjældene på få timer, men jeg kom langt nok til at se dette, som er stort for en "nykomling". En stærk og vild natur, der er mere end det, som ses.

1. april 1931

Vi har undertiden nogle gemytlige aftener, når vi samles til kaffe. Boeskov har fortalt om nogle ture, han har gjort til fods ind over landet. Staven i hånd og ud på de lange rejser, hvor der ofte er en hel dagsmarch mellem husene. Der inde i landet lever nok nogle rester af det gamle Island med sin ubegrænsede gæstfrihed. Dog er det ikke alt gammelt. I en lille bygd har f.eks. hvert hus sin lille fos, der laver elektricitet til madlavning, varme, strygning, lys og kraft o.s.v. Måske verdens mest "elektriske" stad. Det er morsomt at høre om sligt, og man får lyst til selv at gå på vandring, selv at se og opleve. Der er vist ingen tvivl om, at elektriciteten ad åre vil komme til at spille en stor rolle her. Der er planer om et stort værk, der skal forsyne hele sydlandet. Når det sker vil elektricitet sikkert få stor betydning også for gartneriet. Og det kan vist nok behøves at forlænge de korte når dagene er kortest, skulle det være lyst fra kl. 10.00 til kl. 3.00. I aften sang mureren forresten sange for os, og vi hjalp hinanden da vi bladede Højskolesangbogen igennem, som når vi derhjemme kom "i det hjørne". Det er frost og fuldmåne. Det er hvidt overalt af skinnende sne, og nære og fjerne fjælde og klipper står mægtige mod en himmel af stjerner og et flammende nordlys fra horisont til horisont.

Skærtorsdag, 2. april 1931

Det var frost med snefog og kulde. Jeg var en lille tur ude over middag, men når alt ligger dækket af sne, skal man være varsom med at vove sig for langt ud i det "vilde", når man ikke er lokalkendt. Vi havde ellers en god og fornøjet dag herhjemme. Boeskov og Jørgensen (mureren - bondesøn fra Fyn) er begge interesserede mænd, og vi drøfter forskelligt: Åkjær og hans digtning, Skjoldborg, højskolebevægelsen og meget andet. (Boeskov er en af de ulykkelige, der bliver sendt på Højskole og derfor ikke har meget godt at sige om dem). Og Jørgensen er en "knag" til af fremsige forskellige vers og prosastykker og han opvartede med lange rim af Wessel og Holberg. Og hvad der var smukt var at han sang på islandsk nationalsangen, som er en meget

smuk og alvorlig dyb sang. Det syntes mig, som var vi i Danmark fattige, når vi fremhæver den ene eller anden af vore "to nationalsange". Hvorfor kan det danske folk ikke samles og mødes i en sang, der ligesom er sunget ud af folkets hjerte, hævet over småtterier og enkeltheder, bærende og løftende et danske folkesind ud over dagen og vejen mod det stor mål, der evigt lyser, og uden hvilket et menneskes, et folks livskraft ebber ud! Jeg kender den islandske nationalsang fra min Aalborgtid, da vi sang den i koret. Og selvom jeg ikke kan forstå den på islandsk, synes den mig enestående værdifuld, langt over det fineste. Jeg blev færdig med H. Bang: Tine.

Langfredag, 3. april 1931

Det var hårdt vejr. Det stormede og føg. Boeskov var lidt betænkelig ved turen til Reykjavik i morgen tidlig. Men påskelilierne skal ind, og vi har nu aftalt, at jeg skal med for at hjælpe at grave bilen løs om nødvendigt. Mælke- og rutebilen har ikke været herude i dag p.g.a. sne. I onsdags leverede vi 1.500 påskelilier og i morgen skal vi af med 2.300 samt lidt tulipaner. Alle varer sælges med ca. 1 mdr. kredit hvilket er en dårlig skik. Boeskov har fornylig været i lag med Ásgeirsson (forsøgslederen, jeg skrev til i januar) o.fl. for om muligt at træffe den aftale kun at sælge pr. kontant. Med det lader til at volde vanskeligheder. Jeg kan nok forstå, at brøderne Boeskov har været foregangsmænd heroppe med hensyn til gartneri. Afd. Boeskov havde skrevet pjecer m.m. om havedyrkning på Island og af nogle artikler bl.a. af præsten her kan jeg forstå, som præsten skriver at hans navn ikke vil glemmes, når historien om Islands havedyrkning skal skrives. Desværre måtte Jørgensen afsted idag. Det var en flink fyr. Vi havde dansk besøg, og vi havde en hyggelig Langfredag.

4. april 1931

Det blev en bevæget dag. Kl. 7.00 startede vi med Forden stoppet med påskelilier. Turen frembød dog ingen særlige hindringer, men det voldte lidt besvær at få lilierne afsat. (Ásgeisson solgte på gaden og får nu butikernes indehavere på nakken) Dog de var alle væk da Boeskov kl. 7.00 aften forlod Reykjavik. Jeg var en times til i forvejen taget hjem med rutebilen. Vi fik os en bedre middag på hotel "Island", ellers fartede vi omkring i byen og leverede lilier og gjorde forskellige indkøb. I en ledig stund i eftermiddag gik jeg en tur ud i det fornemme nye villakvarter, der ligger langs en fin spejlsø. Der er smukt, som villaerne ligger der i solen, højt eller lavt, mange med haver med frugtbuske og små træer. Der i kvarteret ligger det eneste hus i Reykjavik med rødt teglstenstag. Og så var jeg ved havnen og så der i tusindvis af klipfisk blive losset fra store motorbåde og travlere. En travler kan i heldigste tilfælde på 6-7 døgn gøre en fangst på 150 tons, der når efterspørgselen er god, særlig fra Spanien, repræsenterer en værdi af ca. 150.000 kr. I løbet af 7 - 9 timer er skibet tømt, og imens har små flittige islændere forsynet skibet med kul og salt, og det går igen ud på fangst, nat og dag, i al slags vejr, med 16 timers arbejde til fiskerne pr. døgn. I de øvrige 8 timer spiser og sover de. Der skal mænd til sådant arbejde. Men gennem tiden og slægten er vel islændingerne blevet fortrolige med sligt hårdt arbejde og har vel ved landets og havets ublide og hensynsløse, stærke natur, lært at trodse vejr og vind.

Påskedag, 5. april 1931

"Men et jeg ved, at livet vælder frem ad lysets vej". Det var på en måde en underlig påskedag. Så langt fra det hjemlige, så langt fra den og dem, med hvem jeg ville have fået en påskedag som i barndommens dage da vi sluttede kreds om hjemmet og fyldtes med lønlige tanker om underet i påskemorgenrøden. Mine tanker er ofte i dag draget hjemover. Og så har jeg endda haft det godt her. Dagen var solrig vi kørte til dansk gudtjeneste i Reykjavik kl. 2.00. Det var jeg glad for. En islandsk præst prædikede på udmærket dansk. Han talte mest om en påskesalme af Chr. Richardt. Og glad var jeg ved at høre lidt ud over det almindelige traditionelle. Af salmerne kendte jeg desværre kun en, nemlig "Krist stod op af døde". Det skuffede mig lidt, at der fra de ca. 1.000 mennesker, der fyldte domkirken, ikke hørtes megen sang. Herhjemme sang vi en enkelt påskesalme og ellers andre særlig Akjærske sange.

7. april 1931

Jeg havde en lille oplevelse i dag. Da jeg var ovre i det lejede drivhus kom Konen ind til mig og ville byde mig ind på kaffe. Jeg kom slem i forlegenhed som så ofte før, når jeg står over for en, der ikke kan tale eller forstå dansk. Nå, jeg vidste fra Boeskov hun ville blive ked af det, dersom jeg sagde nej, og jeg bed tænderne sammen og gik med ind. Jeg måtte bestemt ikke gå ad bagdøren, og jeg skulle ind i den pæne stue. Jeg tørrede mine støvler godt og omhyggeligt af på en dertil på gulvet anbragt gammelt frakke og mente, at nu var den i orden. Men omforladelse, da jeg havde fået plads i sofaen, kom hun med frakken, som jeg skulle have under mine støvler. Jeg ville tage støvlerne af, men det var der ikke tale om. Imens jeg drak kaffe, kom hun og viste mig sine blomster, roser, gyldenlak og en flot Pelargonias. Hun ville have "gode råd". Alt sammen foregik uden mange ord, og det var i grunden en mærkelig forestilling, som nu bagefter får mig til at smile. Jeg ved fra Boeskov, at da hun kort efter jeg var kommen, kom hun over og så mig gå hen på jorden, tog hun sine gamle overtrækssko af, da hun ikke kunne være bekendt at gå forbi en fremmed mand med dem om fødderne! Hun har et par gange sagt til Boeskov, hun var ked af at jeg ikke havde været inde at få kaffe. Hun lader ikke, nogen gå forbi hendes dør uden at få kaffe. Nu er det sket, og i den pæne stue hvor kun hæders gæster kommer. Boeskov er gennem alle år kommen der meget og kender dem særdelse godt. Det er en velhavende bonde, der gennem en menneskealder har arbejdet sig frem fra små kår. Deres første beboelse var en jordhytte, den slags som her nu kun bruges til fårehuse. Det er den bonde, Boeskov har købt jord af, og det er ham, der ejer den plet, vi så på forleden. Det er sikkert nogle rare og gode mennesker, man ser det på dem. Møbleringen af stuerne er sparsom og simpel, men alt er rent og pænt. Et ganske lille orgel havde de, hvilket vist er almindeligt her.

8. april 1931

Vi har plantet nogle af vore egne tomatplanter og sået kørvel imellem dem.

10. april 1931

Nu graver vi, så vi snart kan få sået. Jorden graves her ikke om efteråret, da efterårs- og vinterstormene i modsat fald ville rive

mulden med sig. Mairoer, kålrabi og gulerødder er ting, som spiller en stor rolle i gartneriets økonomi. Der bruges mange af dem, og prisen er stor. Roer som en knytnæve kostede i fjor 15 øre. Mairoer 50 øre pr. bdt. a 6-7 stk. Sikkert vil priserne i dette og følgende år gå noget ned, men selv med den halve pris vil det være en fin forretning. Det trækker med snebyger.

11. april 1931

Jeg har tidligere omtalt den måde, hvorpå vandet ledes ind i husene. Det er et simpelt og primitivt system, der kun kan anvendes til få huse endnu. Boeskov har til centralvarmen i beboelseshuset bragt et andet system i brug, og det er sandsynligt, det er den vej man skal gå. Det er et selvstændigt anlæg uden direkte forbindelse med kilden. I kilden hvor den kommer frem af jorden, er lagt en ovn (radiator), hvorfra en ledning stiger jævnt op til huset og leder det i anlæget påfyldte vand ind i et almindelig centralvarmeanlæg. Returledningen løber side om side med fremledningen tilbage til ovnen. Rørerne er $4/4 - 5/4$ tm. Kildens opgave er da her at virke som en kedel i et almindelig anlæg i Danmark ved at opvarme vandet i ovnen, som derved kommer i cirkulation. Når man har set dette system i anvendelse, synes også det at være ligetil. Det er blot med at få ideen. Boeskov har selv lavet det, og da han inden begyndelsen talte med en ingeniør fik han den besked, at det var et tvivlsomt forsøg. Men det blev gjort, og det virker. Ganske vist kan det undertiden cirkulere dårligt men det kan skyldes en for snævre fremledning el.a. Det er jo et første forsøg, og det kan forbedres. Jeg tænker mig da et lignende system bragt i anvendelse i husene. Blot må man kunne anbringe en større beholder i kilden, hvorfra et svært rør stående lodret i den højde, man ønsker vandet. Dette rør kan da ledes hen langs gavlene og sende sine forgreninger ind i husene og ledes rundt der i så mange jævnt faldende ledninger, man ønsker det og tilbage i en i jorden liggende returledning. Selve anlæget vil være omtrent som i Danmark, på sådant anlæg vil man kunne anbringe de ventiler man ønsker og derved være helt herre over varmen i huset, hvilket jo er en afgjort betingelse for en vellykket kultur. Til drivbænke, hvor ledningerne skal ligge lavt, kan det nu brugte system være udmærket, når jordstykket ligger blot lidt lavere end kilden. Tanken om at presse selve kilden op i højde er uigennemførlig, da det nogle gange har vist sig ved sådanne forsøg at kilden ved blot små hindringer forandrer, sit løb under jorden og slår op andet sted. Det var ikke så morsomt, om kilder her skulle slå op på den anden side af åen!

13. april 1931

Så hurtig som den kom, forsvandt sneen igen. Kun op ad fjældene er nogle hvide pletter, og klipperne længere borte er helt hvide. Og vi har haft en rigtig vårdag. En af dem der kalder os ud, og vi fornemmer grokraften i den muld vi betræder. Det var, som når vi efter en lang vinter slængte frakken på en knast i det gamle krogede kirsebærtræ og såede de første frø i rabatten ved "Langelinie". Boeskov var i Reykjavik og skønt vi ikke havde talt om, hvad og hvor der skulle såesførst, kunne jeg ikke dy mig. Jeg måtte rode i mulden, og jeg såede de først mairoer og karotter. Det var rigtig nok. Boeskov kom hjem i aften med 500 Chrysanthemumstiklinger i 7 sorter fra "Stomly". De havde klaret rejsen udmærket. Når vejret er fint og stille, står dampen tæt fra alle vandløb.

14. april 1931

Vinden gik til nord i nat og det frøs et par grader. Nu er vinden i øst, og det næsten stormer med regn og sne.

15. april 1931

Jeg bandt tomater op. De er ved at komme med anden blomsterklase. Samt har jeg lagt 200 Gladiolus. Det trak med snebyger. I aften er jorden hvid. Himlen er klar med stjerne og nordlys.

16. april 1931

Vi såede radiser og mairoer. Det jordstykke Boeskov og jeg så på forleden, kan muligvis fås til købs til en rimelig pris, efter en samtale mellem ejeren Helgi "Reykjakol" og Boeskov. Jeg må engang se at komme i lag med bonden.

17. april 1931

Vi har sået forskellige urter. Her dyrkes næsten alle slags urter og grøntsager. Almindelige ting som mairoer, gulerødder og lignende dyrkes her forholdsvis meget af, men selvfølgelig kan forbruget sættes højere endnu. Andre urter kendes næsten ikke, såsom spinat, kørvel og lignende. Men dog skal vi have lidt deraf. Persille bruges en del og da det er kostbart om vinteren (det importeres) prøver vi nu at så til indslagning i hus til efterår. Vi havde besøg af en dansk mand, som lige har været hjemme efter 10 års forløb. Det var morsomt hos ham at få en hilsen fra Bent og Marie, som han havde besøgt.

18. april 1931

De sidste dages politiske røre sætter sindene i bevægelse. Desværre er jeg ikke i stand til at kunne følge begivenhederne. I Reykjavik går det helt storladsmæssigt til. Der demonstreres og råbes: Ned med Kongen! Der affyres enkelte pistolskud, og førsteministeren holder en køn tale til demonstranterne og får dem til at råbe et "Leve Island". Så går de pænt hjem. Hvorvidt højres og socialisters trussel, om at bryde forbindelses traktaten skal tages alvorlig ved jeg ikke. Men sandt er det, at der blandt en del af befolkningen er harme mod Danmark og hvad der er dansk. Det er nok rigtig som Boeskov siger, at dersom Danmark går imod Islands fuldstændige uafhængighed når traktaten udløber 1943, da bliver det ikke morsomt at være dansker i Reykjavik.

21. april 1931

Så begynder mairoerne at vælte frem af mulden. Den islandske bonde tager sig en fridag, når det passer ham. Så sadler han hesten og farer over sletter og fjælde og aflægger besøg hist og her under farten. På længere ture har de altid en eller flere "reserveheste" med til afløsning. Sådanne heste bruges kun til ridt og får en særlig god "opdragelse". Det er prægtige dyr.

22. april 1931

Vi har plantet agurker i en særskilt afdeling i det ene hus.

23. april 1931

Det er den første sommerdag. Da ryster islænderne vinterens øde og knugende mørke af sig og fyldes med nyt håb, nyt mod. Det er naturligt at islænderne er enedes om slig en glædesdag, når mørket tid er forbi, og lyset igen giver liv og grokraft i sindet og naturen. Denne dag er en højtidsdag, og al arbejde standser fra middag. Det er en uskreven lov. Man hilser hverandre et: Tak for vinteren og en glædelig sommer. Her på "Blomvangi" fik vi besøg af nogle dansker og vi har haft en fornøjelig dag. Og vejret er sommerligt. Af mulden spirer vore urter. Mairoen jeg såede den 18. står nu fint i raden. Der er vil nok grokraft i den islandske muld.

24. april 1931

Nu begynder stuen at blive mig for trang, og jeg trækker om aftenen i mine lange støvler og går til fjælds, over tuer, åer, sten og mos-blød tun. Overalt er der mange vandløb og jeg stikker fingeren i dem for at mærke, om det er varmt. Og i aften "opdagede" jeg to varme kilder der springer frem ved foden af et fjæld og baner sig vej mellem tuer og sten til et åløb.

25. april 1931

Det meget milde vejr har fristet os til at plante nogle kål ud, dog foreløbig i dag kun nogle få hundrede som forsøg. Jeg synes tydelig at kunne se de forskellige planter vokse hurtigere til her end i Danmark, hvilket selvfølgelig, skyldes bl.a. de lange dage. Allerede nu er det lyst kl. 3.30. De første tomater er så store som hasselnødder. Særlig i "Reykjakols" drivhus (det lejede) står tomaterne særdeles godt og strutter af sundhed. Jorden er noget bedre der end i vore egne huse.

27. april 1931

Det vil synes lidt letsindigt, at vi har dristet os til at udplante ca. 2.500 kål. (Rød-, hvid- og blomkål) Vejret er umådelig gunstigt, men kan selvfølgelig give en del frost endnu.

28. april 1931

Vi har for tiden et lille hold Levkøjer i blomst. De er udplantet i efteråret, men har lidt nogen overlast i vinter, er derfor ikke førsteklases. Boeskov har åbnet spørgsmålet om kompagniskab under en eller anden form. Jeg har nok kunnet forstå, at han gerne vil have en faguddannet mand. Særlig efter at "Reykjum" har udvidet og fået en tysk gartner, er Boeskov kommen ind på dette. At Boeskov og andre har været for godt vant på grund af publikums ringe kendskab til de forskellige produkters kvalitet er let at mærke. Men kraverne til kvaliteten vil blive større og større, hvilket er godt. Det nytter ikke vedblivende at føre halvtudviklede tulipaner og uensbundtede radiser til torvs. Når man kommer fra Danmark, hvor der fordres noget mere med hensyn til produktets udvikling og kvalitet for blot at få en beskeden pris, ser det mærkeligt ud at de her kan levere en halvgjort vare til fabelagtig pris. Jeg er en del optaget af det nævnte spørgsmål, men har dog kun grund til at tro, at der kan komme noget godt ud deraf. Om enkelthederne har vi ikke talt, men vi vil en aften i fællesskab lave et overslag desangående. I dag plukkede jeg den første

påskelilie på friland. Så sent som kl. 10.20 kan jeg langt, langt borte se den mægtige "Snæfellsjökul"s top tegne sig som en klar silhuet mod aftenrøden. Rosenskyernes volde. Den samme jökul stod i middagssolen med sin evige sne, sin skinnende tind med en blå himmel. Det er storslået knap måler tanken de følelser den fødes, når man, kun vant til det lune og lave landskab, plantes i denne stornatur med vidden og højden. Jeg ville knap tro mine egne øjne "Snæfellsjökul" ligge 300 km herfra (havet imellem) og er ca. 1.500 m høj. Nordlyset kranser Island.

29. april 1931

De igår omtalte Levkøjer blev idag solgt til 80 øre pr. stk! Jeg havde fornøjelsen at hilse på en medarbejder ved "Politiken" som var her og ville stikke fingeren i kilden. (Men ville først vide om det var varmt!) Her kommer ofte besøgende, ikke altid så behageligt, og særlig når det er danske, og da især når de kender familien, er det morsomt at hilse på dem.

30. april 1931

Jeg plantede meloner i hus, ærterne står i raden. Det er koldt med blæsten og det fryser om natten.

1. maj 1931

St. Bededag er ingen helligdag. Som de foregående dage var solen fremme dagen lang. Men det blæser koldt fra nord. Det er hårdt for vore udplantede kål.

2. maj 1931

Det var sommerligt med sol og stille vejr. Vi såede kålerabi. Det foregik med maskine, hvorimod alt andet er sået med hånden.

3. maj 1931

Hvad jeg så og oplevede i dag på min vandring kan bare ikke beskrives fuldkomment. Det er ofte en underlig fornemmelse, man har, når man færdes derude i den vilde natur, med vilde svaners rede, urørt af menneskehænder og i samme tilstand som i årtusinder. Og visheden om at man er ene i mange miles omkreds i dette oprindelige, vilde, giver en en underlig følelse. Kun høres Hjejlnernes enkle skrig, vandløbenes pludren og en sagte vind der stryger om og over tuer og kløfter. Der er vildhed der, men der er samtidig højhed.

4. maj 1931

Vejret er fremdeles smukt. Vi kunne snart ønske regn.

5. maj 1931

Blomstersalget er noget større end jeg havde tænkt mig. Ikke destromindre er der ikke en ordentlig blomsterforretning i Reykjavik, idet de ligeså meget er papir- og parfumeforretninger. Der er et væld af papirblomster af utrolige farvesammensætninger og former. Kranse er også alle kunstige. Samtidig fører forretningerne også disse flad-

bundede tarveligheder som nogle tilsmudser både legeme og sjæl med, og tror det er fint. Her ville sikkert være en opgave for en dygtig mand med at føre en forretning med blomster i ordets bedste betydning. Ligeledes er der blandt folk i Reykjavik, en voksende interesse for haveanlæg. Der kan gro mange forskellige planter, men der er ikke en mand i Reykjavik, som kan påtage sig et ordentlig stykke arbejde. Der er en dansk mand, som fuser i faget og benytter sig af folks uvidenhed. Det er nogle dejlige repræsentanter! Uden tvivl en lønnende forretning for en dygtig mand.

7. maj 1931

Jeg har i aften moret mig med at valke to par sokker som en gammel bonde har strikket for mig af knagende stærk islandsk uld. Boeskov og Bine måtte først undervise mig, men nu har de bedømt mit arbejde som førsteklases. Sokkerne sår mig i 1,50 kr. parret.

8. maj 1931

I gartnertidende ser vi, at en dansk mand, der tager fast bopæl på Island, søger forbindelse med danske gartnere for oprettelse af en "produkt-central" her. Der bliver nok konkurrence nu. Alt hvad vi har sået er nu kommen mere eller mindre op og står i fine, lange rader. Chrysanthemum gror godt og Boeskov fortryder vi ikke fik nogle flere med det samme. Jeg har nu fået mandat til at købe nogle Pelargonier, som jeg tror vil kunne trives vel her.

10. maj 1931

Vi havde en mængde besøg i dag. Bl.a. af ca. 20 nyankomne dansker, som skal være på en stor gård her i nærheden. Boeskov betroede mig, at gartnerierne her er en slags seværdigheder, og at der sommeren igennem vil blive en rend. Det er alt andet en behageligt, men man kan jo pakke sin madkasse og løbe fra det hele. Efter spisetid i aften begav hele "familien" sig ud på vandring med Boeskov som fører. Ud over store strækninger, hvor man må springe fra tue til tue for at forblive tørskaet og over fjældet og ned i en dal på modsat side. Der ligger en hel lille koloni, i det skønneste landskab med ganske fladt græsland i stor udstrækning, med åer og kilder omgivet af fjælde. Da vi efter et lille kapløb til toppen af en lille klippe lod hvilen falde på os, nød vi den fineste udsigt ud over dalen. Det er smukt at se ud over dette fine grønne land mellem fjældene. Uden jeg vidste af det, havde jeg "plantet" mig midt i en svanerede. Hele turen gik gennem det vilde, ikke en sti ellet et spor, bare vildhed, tusindårigt uberørt land. Her er noget at se for hvem de sydlige landes "gjorte" storhed ikke er nok.

11. maj 1931

Der er i år kommen ca. 150 danske bønderkarle til Island. Også idag havde vi besøg af den flok der skal videre med "Island" til hovedlandet.

12. maj 1931

Vi har fremdeles det smukkeste sommervejr med megen sol. Ganske ualmindeligt er det vist at have så lang en regnløs periode.

13. maj 1931

Vi tynder mairoer ud. De står fint. Det er næsten umuligt at få gødning. Her ses kun kogødning. Hestene er jo så godt som aldrig i hus. Bønderne bruger selv al gødningen til tunene, hvor de spreder det ud om foråret, lader regnen trække næringsstofferne ned i jorden, og river så ved denne tid de tørre rester af turene igen. Det synes lidt omstændeligt! Vi har dog i dag fået et læs hos en ung dansker, som ved Reykjavik holder 10 - 14 køer og sælger mælken til forbrugere (private). Ligeledes er græstørv en efterspurgt vare. Men også af disse fik vi et ordentligt læs (ca. 2 tons). Græstørv anvendes meget, hvor der skal laves plæner o.l. Og når bønderne skal have tunene udvidet, skærer de tørvne af det ujævne land, (tuerne) jævnes jorden, spreder et ordentligt lag kogødning og lægger så tørvne ud igen. Så er der det fineste tun. Boeskov og jeg var ude en lille tur i aften. Bl.a. nød vi udsigten over dalen her, hvor "Reykjum", "Reykjakol" og "Blomvangi" samt nogle få sommerhuse ligger. Her er fjælde med nord, øst og syd. Mod vest er der frit og der langt ude over havet kan jeg i klart vejr se "Snæfellsjökul". Det er fint at se ud over en sådan dal oppe fra fjældet. De mægtige flade grønne tun med de hvide bygninger liggende ind under fjældene, mens aftensolen forgylder dal og bakkers kam. Det er lyst nu til kl. 10.30, men aldrig helt mørkt. Nu ved midnat står aftenrøden dyb og stille der borte over fjældet.

15. maj 1931

Jørgensen, som er her for tiden, og jeg var på vandring fra kl. 12.30 til kl. 7.00. For første gang besteg jeg en rigtig klippevæg, som rejste sig stor og mægtig ved søen. Skønt det fra søbredden så ud, som den øverste klippeknode, fra øverste afsats til toppen, kun var på ca. to mands højde viste det sig, da vi stod på øverste afsats, at den var så høj som et 3 - 4 etagers hus. Det er ikke nogen let sag at bestige en sådan knude. Men spændende. Det gik bl.a. gennem en smal kløft hvor vi måtte sætte ryggen mod den ene side og arme og ben mod den anden og så arbejde sig langsomt opad. Men hvor velgørende når man så står på toppen, højt over havet, der ligger langt langt borte og går i et med himlen. En mægtig storslået udsigt over vidden og højden, søer og enkelte gårde, der ligge som midt i en fin grøn græsplæne. (tunene) Der er vilde svaners rede, og for vor fødder ganske få små krybende vækster i fuldt flor. Vi var udmærket tilfreds med, at vi kunne komme en anden og mindre besværlig vej ned. Og der langt nede fortærede vi vor madpakker, som Bine havde sørget for, og slukkede vor tørst ved en rislende bæk. Og videre gennem herligt land hjemefter.

16. maj 1931

Vi planter nu det store hold af blomkål ud, skønt vi mangler regn, men vi må vande. Vi har nogle fortrinlige planter. I bænken, hvor de står skal plantes asieagurker, hvoraf vi har fine planter i "5 tm".

17. maj 1931

Der er røre i den politiske andedam. Socialisterne truer med at ville gennemtvinge en revision af forbundstraktaten med Danmark for derved at ville hindre danske i at rejse ind i landet og "trykke lønnen". De er rasende over, at der er kommen så mange danske i foråret og særlig en Thor Jensen, som på sit mægtige gods har fået ca. 20 mænd, får sit glatte lag.

18. maj 1931

Udplantningsplanter er godt i pris. Geoginer fra "3 tm" koster 1 kr. Bellis 30 øre o.s.v. Der er en skrap pris. Det er særlig en dansker inde fra østlandet, (ca. 50 km) der sælger disse planter på torvet. Man burde næste år lave en meget skrap konkurrence, hvad han også skal få, dersom jeg kan gøre noget til det her. Hvis det så var virkelig gode ting han sælger, men det er noget forfærdeligt hø, som man måtte skamme sig over. Det er utiltalende som disse smarte kræmmere spekulere i publikums uvidenhed.

19. maj 1931

Vi mangler fremdeles regn. I dag har det taget til med storm, så det tørrer forfærdeligt på jorden. Det er vist ganske enestående med en så lang regnløs periode. Men den megen sol er godt for vore agurker, som i væksten skyder næsten et kvarter pr. døgn. De er særdeles gode og kan vi fortsat holde dem fri for sygdom, ser det lovende ud. Derimod tror jeg, jeg har fået bekræftet min formodning om for stor temperatursvingninger for tomaterne, idet man slet ikke er herre over varmetilførslen. Der bliver for koldt om natten i forhold til den megen solvarme om dagen, og det giver sig udslag ved, at nogle af blomsterne falder af. Men jeg passer på, det jeg kan.

20. maj 1931

Stormen hvirvler sandet op, så det ser ud som tåge over fjældene.

22. maj 1931

Der bades flittigt i åen noget herfra. Allerede sidst i april begyndtes der. Vandet er jo lunkent og med det rengløse vejr næsten for varmt. Indtil ca. 50 grader.

23. maj 1931

Agurkerne så godt som lukker huset nu, og den første agurk er skåret idag og snart kommer der flere efter. Det er kun fire uger siden jeg plantede dem ud. Jeg kalder det godt.

Pinsedag, 24. maj 1931

Det var stille med sol og bagende varme, selv 1.000 m oppe på "Kampen" hvor sneen lå indtil 1 al. høj i store pletter. Boeskov, Jørgensen og jeg vandrede med staven i hånd lørdag kl. 6.00 ud over det vilde, bare tværs over alt. Boeskov fungerede færgemand når vi skulle over åerne. Vi nåede ca. 30 km. til kl. 11.00 og overnattede på et lille hotel ved landevejen. Mens vi gik eller sprang over ujævnt land, sustede bilerne ad landevejene i en stor støvsky. Et herligt land. Vidsyn og fred over disse store strækninger. Søndag morgen videre over det store fjæld "Kampen", hvor vejen snor sig "som en ørn" langs mange meter dybe skrænter. Det er forbundet med stor fare at køre der i bil, enkelte steder er der ved vejkanterne opstillet løse lavablokke eller sten ellers intet til at hindre nedstyrtning el.lg. Og dog suser bilerne der daglig undertiden flere i række. Og landskabet. Alt sammen lava sådan som det med naturens stærke hand er spredt ud over landet i utrolig kaos. Man danner sig en svag forestilling om, hvor-

dan mægtige kræfter har leget med landet, ødelagt tusinde mile af land og jaget alt levende på flugt. Hvordan sådant landskab ser ud kan bare ikke skrives ned. Men det er en oplevelse at se det, kravle i de og løfte på blokke af lava. Man blot aner disse mægtige naturkatastrofers omfang og undres. Og sådan som det kan, ligger det nu begroet mellem 900 m oppe på fjældet besøgte vi en landsmand, der har et lille gartneri med en sprudlende 97 grader varm kilde. Vi nåede Ølfussi ved middag (Ølfussi en sogneavn). Dybt nede på et sletteland så vidt og bredt som øjet kan se. Titusindevis af td. land med græs, flad som en pandekage og gennemskåret af vandløb. Aldrig havde jeg dog tænkt mig lignende på Island. Her er sandlige plads for nogle arbejdende hænder. I en lille krog af dette mægtige land ligger mellem dampende kilder, i et utal næsten, mejerier, gårde og to gartnerier, (alene tre moderne huse bygget i år) og alt sammen får det varme og damp, kraft fra kilderne og lys fra en foss i det store fjæld. Der er kilder, som hvæser og koger og andre pipler frem og danner små damme. Mellem alle disse er der store og små huller dybt i jorden, hvorfra man hører en hvæsen og buldren af vandet langt nede. Det er meget ejendommeligt at se dette landskab, hvor der mellem gårde og huse står en tæt, fin damp højt op i luften. Der er ingen regler for, hvor kilderne kommer. Jeg har nu set kilder i alle landskaber: på sletteland, i fjælde, ved disses fod og højt (indtil 900 m) over havet. Det omtalte gartneri er bygget af staten, og det skal forsyne landets hospitaler m.m. med grøntsager. dernæst søger det afsætning for sine produkter hvorsomhelst. Det ledes af en islænding. Vi var inde at få en snak og et glas øl. Jeg hilste der på den mand fra "Vilvorde", som rejste herop sidst i marts. Kl. 6.00 startede vi pr. bil hjemefter den ca. 55 km. lange vej. Turen var en oplevelse af rang.

2. pinsedag, 25. maj 1931

Bine havde været så god at gennem pinsemaden til idag. Vi satte så smag på vor første augurk.

26. maj 1931

Halm fåes ikke heroppe. Må ikke importeres, ej heller som emballage. Hestegødning så godt som heller ikke. Til jorddække i tomathusene anvender vi mos, som er her i rigelig mængde. Vi henter det tæt herved på en lille skrænt ved "Pletten".

28. maj 1931

Boeskov og jeg har nu i fællesskab bestilt blomsterløg (21.000 tulipaner, 3.000 påskelilier) samt forskellige frø, bl.a. Levkøj til hus. Vi vil i vinter prøve forskellige ting for om muligt senere helt at gå bort fra løgdrivning. Det går så sådan, at jeg bliver her i vinter og skal på en eller anden måde have del i indtægten. Muligvis ved procenter. Vi har talt om, dersom al går vel, fra foråret at gå i kompagni. Jeg tror fremdeles, der kan komme noget godt ud af et sådant samarbejde, og bliver det dertil, vil vi sikkert have fordel deraf begge. Vel kan det også skabe vanskeligheder, som man var fri for dersom man var alene. Men ved et fornuftigt samarbejde vil jeg tro, man kan komme over disse. Vi havde fornemt besøg af den danske minister. Vi har så godt som udplantet. Men venter dog på regn, inden vi vil plante vore sidste blomkål. Jeg stikker nogle hundrede Geoginer

som skal holdes i potten, indtil vi kan plante dem i hus efter tomaterne. Det siges at være en lønnende forretning.

30. maj 1931

Jeg var i Reykjavik pr. "hjulhest", som cyklen hedder her. Det er en travl by. Bilerne spiller en stor rolle. Der er i Reykjavik (ca. 29.000 indbygger) 1.200 biler, hvoraf ca. 500 er droske og ejes af 5 bilcentraler. Ca. 400 er lastvogne og ejes af andre centraler. Resten private. Hestevogne ses så godt som ikke, kun nu og da en lille "gumbekasse" (Kærre). Særlig om sommeren er droskerne i travl virksomhed. Da er der faste ruter til bl.a. sydøst- og nordlandet. Og lastvognene skal jo erstatte jernbanerne, så de har mange, lange ture både til øst- og nordlandet. Så langt som 165 km mod øst (ligesom også mod nord) er der daglig to faste forbindelser. Herude ses hver dag mange biler.

1. juni 1931

I dag solgte vi de første 25 tip-top-salatagurker til 80 øre pr. stk. Radiser har vi haft i otte dage, men er ikke til at sælge. De bruges ikke.

2. juni 1931

Så fik vi endelig en smule regn i nat. Men tre timers regn er ikke meget, når vi ikke, i over otte uger har fået en dråbe. Vi har plantet de sidste blomkål ud. Men vejret ser ud til at blive det samme igen: sol og tørke. Det er mærkeligt at være i alt dette lys. Det er nu så lyst, at man uden vanskelighed kan se at læse og skrive når som helst i døgnet.

4. juni 1931

Boeskov har været på jagt efter fåregødning, som jo er en god alsidig gødning. Men den er dyr. Fåregødning anvendes til forskellige formål. Mange stede, måske særlig inde i landet, hvor der er langt til by eller havn, skæres gødningen ud som tørv, tørres og stables og anvendes som brændsel om vinteren. I Reykjavik og muligt andre steder bruges det til røgning af lammekød og fisk. Lammekød er en "Herreret" her, men fåes kun frisk i slagtertiden om efteråret. Ellers fås den i frossen, saltet og røget tilstand. En ejendommelig spise er "Skyr" men fin-fin. Den er næsten blevet min livret. Bønderne laver den selv, men også mejerierne laver den af frisk skummetmælk, så det bliver en tyk masse. (ligner tyk pisket føldeskum) Der bliver tilsat et eller andet, så den er sur, og jo ældre den er des bedre. Den serveres koldt og tilsættes, den udmærkede islandske mælk og sukker efter behag. Når det er særlig "fint" bruges fløde. Det er en fortrinlig spise.

6. juni 1931

I dag solgte vi de første tomater til 3.00 kr. pr. kg. (3,50 kg.). Agurker har vi nu stadig. I dag solgtes 60 stk., men prisen gik ned til 75 øre. Agurken, siges det, plejer ikke at være nogen efterspurgt vare, men jeg vil tro vi kan afsætte den smule vi får (ca. 40 planter). Tomaterne er der rift om for tiden. Vi har æren af at levere de første islandske tomater og agurker. Peter Heide får med D.F.D.S.s

både jævnlig både tomater og agurker. Men så vidt jeg kan forstå, vil vi nok kunne konkurrere med ham. Der har de sidste to måneder været alt for lidt af blomster her. "Reykjum"s roser sælges til 1,00 kr. pr. stk. Fra Danmark er der nogle gange kommen forskellige blomster i mer eller mindre fin stand. Skammeligt at man ikke har været bedre kendt med forholdene noget før. Men forhåbentlig vil vi næste år, dersom jeg da bliver her, kunne slå et ordentlig slag med blomster. Boeskov er stærkt inde på at her skal bygges et hus i vinter. Det er selvfølgelig klogt, dersom det er gørligt, thi her er jo afsætningsmuligheder for meget mere, end her produceres.

7. juni 1931

Grundet på de mange besøg i gartnerierne, som er alt andet end behagelig, er der nu efter forslag af bestyreren på "Reykjum" (tyskeren) gjort den aftale at der skal opkræves 50 øre pr. næse. Og kun adgang til fastsatte tider. Bekendtgjort ved avertissement. Vi vil forhåbentlig på den måde blive fri for en stor del af besøgene. Om søndagene kan der komme den ene bil rullende efter den anden, og man kan ikke påstå at den slags besøgende er hensynsfulde. Alt andet. Til helt hen ved midnat kan man være ude for slige besøg.

8. juni 1931

Jeg har desværre konstateret agurkbitter her. Endnu kun få. Der er næsten altid mere eller mindre "bitterhed" i en agurkkultur og forhåbentlig bliver det her mindre.

9. juni 1931

Når Boeskov er i Reykjavik må jeg jo tage affære, når der kommer fint besøg. Og det var en fornøjelse at få en Passiar og ryge en cigar med den amerikanske Konsul fra København. Han var meget interesseret i, hvad vi kunne lave her i huse og på friland. Han gjorde små notitser om de forskellige kulturer på de forskellige årstider, samt jordvarmen o.a. Han ville sende mig noget salatfrø fra Amerika, som han bad mig prøve og meddele ham resultatet. "Meget interessant" var hans stadige lille "udbrud". Og det er virkelig interessant. Man har dog aldrig tænkt sig, at Island skulle have så rige muligheder i den retning, som jeg tror tilfældet er. Men betegnende for folks uvidenhed på havesagers o.l. område er det, at man kan blive stillet de mærkeligste spørgsmål og høre, det synes mig, naive forundringsudbrud. Den stiveste er dog vist den, at nogle pegede på en tomatplante og spurgte hvad det var. Dette til trods for at planten var bugnende fuld af tomater. Men de skal nok få det lært.

10. juni 1931

Fremdeles sol, ofte i døgnets 18 - 19 timer, og tørke. Slig en tørkeperiode har ikke været i over en menneskealder. Den sætter sin spor her så vel som på tunene. Græsset gror ikke, og steder på tunene, hvor der er klippe under og tyndt muldrag, er græsset sveden. Det ser ikke godt ud for bønderne, da græs jo spiller en umådelig rolle her, som kornet i Danamrk. Man har allerede nu hørt røster om, at det til efteråret bliver nødvendigt at slå nogle køer ned for at få tilstrækkelig hø til vinteren. Her på "Blomvangi" ser det ikke godt ud for vore tidlige urter, som hvor jorden er varmest (sten eller klippe

under) svides ved rødderne. Det der bliver, bliver sent tjenligt, der er et minus i økonomien.

12. juni 1931

Vi er nu enedes om en ordning, hvorunder jeg bliver her i vinter. Jeg skal foruden min faste løn have 10% af netto af løgene. Hvormeget det vil blive er det ikke let at sige nu. Men da løgene er billige i år og forbruget stadig stigende, og ved et fornuftigt valg af sorter, samt en regelmæssig drivning i januar, februar og marts foruden juledrivningen hvortil vi har beregnet ca. 6.000, vil jeg tro der kan blive en forretning ud af det. Drivningen skal jeg passe og forhåbentlig vil jeg kunne drive dem med betydeligt mindre tab, end tilfældet har været hidtil nemlig på ca. 20%. (Altså direkte løgtab) Desuden skal jeg prøve forskellige ting i vinter og se at få noget i blomst tidligst muligt i foråret. Den eventuelle øvrige tid skal jeg hjælpe Boeskov at rydde sten af en lille skrænt her, som endnu aldrig har været under behandling, og andre lignende arbejder samt eventuel hjælpe at støbe til et nyt hus eller måske i stedet sætte glas i 100 nye vinduer. Det er naturligt, at Boeskov søger for afsætningen, men han vil alligevel lære mig at køre bil i vinter af hensyn til hvad der kan komme for i fremtiden. Vi har stadig kompagniskabet fra foråret i tankerne. Om det bliver vil jo afhænge af mangt og meget, men går alt vel her, er det nok sandsynligt.

13. juni 1931

Vi har hidtil haft det lidt primitivt med hensyn til at vande i husene. Vi har hentet vand i åen eller i et bassin i huset, hvori vandet gennem en stikledning kom fra varmeanlægget. Vi har altid tempereret vand. (Har ikke koldt) Vi har nu lagt vand ind i husene og til bænke. Ved bonden på "Reykjum" fik vi lov at lægge en ledning i en bæk på den anden side af åen. Også i denne er vandet tempereret, idet det kolde vand fra fjældet blandes med kildevand. Den er stærk faldende og dels gennem 2", dels gennem 1" rør har vi ganske godt pres på vandet. Endelig truer det med regn. Det er mildt. Himlen overtrukken med skyer og og det blæser kun svagt.

14. juni 1931

På besøg hos en dansk forretningsmand, der med sin islandske kone og islandske plejedatter bor i nyopført sommerhus tæt herved. Han har bygget kælderen i år og sat tag derover. Har køkken og soveværelse i kælderen og en stor stue derover. Det er en meget almindelig brugt fremgangsmåde her. Næste år vil han så sætte stueetagen til. Primitivt og sparsomt indrettet, men praktisk og pænt. Jeg kommer nu ofte dertil at man her oppe ikke hænger sig så meget i formen, men indretter sig praktisk og sparsomt, men med det personlige præg over tingene. Tænk om man kunne lære lidt af det! Foruden Boeskov og jeg var der en ung dansker til samt familien fra "Reykjahvol". Og det er morsomt at se disse forskellige mennesker. Også en spanioler så jeg lige et glimt af. Nationaldragen er festdragt. Den ser man jævnlig både hos ældre og yngre kvinder. Den er fin i al sin enkelhed. Man kan vist vanskeligt komme uden om at sligt vidner om noget fint og smukt, som var, men ikke mere er, hvor civilisationen har gjort sit indtog og lagt sin "forfinede", "dannede" hånd over livet i samfund. Jeg regner ikke, at man rundt omkring holder fremvisning af nationaldrager (ved folkedans

o.l.) Det virker let som en parodi, en forfalskning, et vrængbillede af en gammel fin kultur. Det blev kun meget lidt regn. Rundt om os regner det bravt. Vi trænger forfærdeligt.

15. juni 1931

Vi får gerne varm mad til aften. Idag spiste vi de første meloner. En delikat spise. Vore meloner (i hus) er nu ved at være ovre det "kritiske punkt", det vil sige mens de sætter frugten. Da her jo ikke er nogle bier eller lignende, som kan besøge bestøvningen, må jeg selv ordne det. Og det ser ud til, det er gået godt. Agurkerne er god kun få "bitre", 75 øre pr. stk. Tomaterne 3,00 kr. pr. kilo. Vi har ikke mange endnu, men nogle kilo hver dag, og nu begynder det andet hus at komme med. Det er endnu ikke agurker og tomater andre steder fra. Nu og da kommer der lidt fra København men de islandske foretrækkes. Idag ringede en købmand og ville have 20 kg. og 2 sn. agurker. Jeg har endnu ikke har mod til til at plante chrysanthemum ud. Men de må snart være. Det er fine mægtige forgrenede planter i bæk. Med topskudene jeg har stukket, får vi godt 800 ialt.

Rettelse til bog I, hvor jeg vistnok skrev, at Altinget holdtes på Tingvalla indtil 1921 der skulle stå fra 1821 hvad enhver kan tænke.

Niels Tybjerg

Gang på gang har jeg set eller hørt om artikler om islandske forhold i danske balde, og gennemgående er de så forfejlede, som tænkes kan.

Sørgeligt at den danske avis- læseverden skal fyldes med sådan bluf og "humbum" som f.eks. (der er mange af dem) at en dansk gartner heroppe skulle have "ryddet 30 td. land for lava". Noget der overhovedet ikke lader sig bortrydde, da det oftest ligger i mange meter tykke og klippefaste lag, på hvis overflade, der kun gror mos, mon den samme læseverden tror det, fordi den bliver skånet for bedre viden.

Jeg ønsker, at mine små, aldrig fuldkomne, optegnelser vil kunne give jer, som vil læse dem, en smule indtryk af forskellige forhold, som vist for de fleste af jer må være fremmede.

15. juni i år sluttede, og hjemsendte jeg første bog. Hermed bog 2, fire måneder efter, i samme sorte "pragtbinder". Lad bogen vandre i den snævre familiekreds, men lad den ikke ligge unødigt længe noget sted, husk det! Far og mor, i indrømmes "ret" til at have bogen længst

I, som læser den, bedes skrive bag i bogen, som bedes tilbagesendt efter endt rundrejse. Jeg håber eventuelt at kunne fortsætte senere.

Måtte i have glæde af at læse disse optegnelser!

Blomvang 15. oktober 1931

Kærlig hilsen til alle!

Jeres Niels

17. juni 1931

Det er ganske lyst nu nat og dag. Underligt at opleve disse lyse nætter. Kun 2 - 3 timer er solen borte og da er den nordlige himmel luerød. Det er meget smukt. Jeg har plantet Chrysanthenum ud, dog de stor bl. i potter.

19. juni 1931

Vi må jo være glade for den smule regn vi fik i dag. Skønt vi kan bruge meget. Det er forfærdeligt tørt for al plantevækst og et trist syn at se planterne segne slappe og døende hen under døgnet på døgns næsten uafbrudte solhede. På "Reykjalvalli" arbejder i disse dage en traktor. Der er 10 unge mennesker, der ejer den, og i disse sommermåneder kører traktoren døgnet rundt. De gør sikkert en god forretning ved at indvinde nyt land for bønderne. Til sådant arbejde giver landet tilskud. Der betales en vis sum pr. hektar. Det er meget store strækninger, der fra at være ufremkommeligt land af tuer o. dsl. bliver forvandlet til det fineste flade land til tun. Og her en nok at tage af. Sådant bearbejdet land tilsåes første år med havre, derefter græs. Dog, siger bønderne, bliver sådant græs aldrig så godt, som hvor de lægger tørv ud. Det bliver for stift og hårdt hvorimod den gamle "stamme" giver skørt og blødt græs.

20. juni 1931

I dag er der glæde. Det regner fint og stille næsten uafbrudt. Det retter på planterne, som begyndte at strutte af tilfredshed. Kun på vejen står der "pytter" og de er store nogle af dem. Traktoren derover mellem tuerne snurrer nat og dag.

21. juni 1931

Mainholdt i sommerhuset hentede mig i sin bil. Jeg skulle hjælpe at lave en plan over haven, han skal lave omkring huset. Jeg er jo ellers ikke særlig kyndig der, men i mangel af bedre! Det var bare fornøjeligt. Efter gjort gerning stod den på chokolade, brød med banan og til slut et lille glas "hjemmebryg".

22. juni 1931

Idag solgte vi de første mairoer, 150 bdt. af 40 øre pr. bdt. af 10 stk. Tomaterne gik ned i 2,40 kr. pr. kg. Agurken koster 60 øre alt engross. Ingen andre har endnu ført mairoer til byen. En lille trekant af jorden her har endnu ikke været rigtig dyrket. Vi fik i aften traktoren til at rive det op med en mægtig fjedertandsharve. Vi sår nu havre i det. Det var kun en halv times arbejde for traktoren, mens en mand ville bruge et par dage, og det kostede 4,00 kr. Vi har i den sidste tid ikke haft bil. Den gamle Ford gik ud for 600 kr. Men idag kom Boeskov hjem med en $\frac{1}{2}$ tons Chervolet. Den er betydelig billigere i skat (40 - 50 kr.) end Ford'en (180 kr.) og selvfølgelig bedre egnet til brug her, hvor luksuskørsel er en sjældenhed. Jeg skal nu til at lære at køre, og i aften fik jeg mit første kursus. Det gik fint.

27. juni 1931

I de sidste dage har vi jævnlig fået regn, så vi kan klare os en lille tid igen. Det er undertiden hårdt for vore Chrysanthemum når det går i med storm, og jeg er ikke så glad ved situationen. Her er ikke megen læ. Kun af vore og Reykjums huse. Mest læ har vi på den mest varme jord, men der tør jeg ikke plante vore Chrysanthemum, da væksten sikkert vil blive altfor svag.

28. juni 1931

Hvad jeg har set og oplevet i det sidste døgn fra i går aftes kl. 9.00 til dette øjeblik kr. 12.00 nat kan ikke fuldt beskrives. De unge mennesker på Reykjum, danskeren Christensen på "Reykjavalli" og jeg var i bil til Gullfoss. 15 ialt fra fire nationer: Tyskland, Norge Island og Danmark. Vi havde en stor behagelig rutebil. Efter at have kørt fra 9 - 4 ad lige og krogede veje gennem dale og over fjælde, ("Kamban", vi passerede på vor pinsetur) gennem et herligt land, logerede vi i en præstegård, hvor der kl. 8 morgen trakteredes med mælk (mjølk) og kaffe til vor medbragte madkurv. Videre gennem store strækninger af "skov" til Gullfoss, som vi nåede ved 1 tiden. Gullfoss der med sin torden og larm kan høres mange km. borte. Langt omkring Fossen der har 2 - 3 fald, står en tæt støvregn, der fremkommer ved faldet, og som stiger op fra bunden for så at føres af vinden ud over de omkringliggende frodige græsgange og fjældene. Det er en kæmpefoss en af Islands største. Mange, mange meter bred (måske 100 m) og dyb. Man kan nogle steder gå ud på fremstående klippeblokke og stå lige ved disse mægtige vandmasser, der tordner og buldrer. Da er der øredøvende spetakel, kun Fossen har magt. Man bare lytter og fatter ikke disse mægtige kræfter. Solen skinner og det glinser af guld i de styrtende vandmasser. Videre gennem vide strækninger af skov. Vi danske ville ikke kalde det skov, dersom vi ikke netop var på Island. Det er lave og forkryblede træer og buske (birk) oftest kun 1 højest 2 m høje. Men det mærkes, at islændinger har sligt meget kært. Ikke underligt! I denne natur, hvor hver spire på store strækninger er et under. Men i den del af landet er der i tusindvis af td. land med sådan skov. Og det er smukt i dette ujævne terræn med fjælde og kløfter, åer og fosser. Her køre vi mellem og over fjælde og dale, over åer og floder, springende kogende kilder, tuer og sten, mosblød eng og frostsprængte klipper. Rundt over os er Jøklen med evig sne. Tydeligst "Hekla". Over os solen i al sin glans. Videre over Laugerdalen med den for få år siden opførte landbrugsskole, som vi besøgte. Stor og tip-top moderne indrettet i enhver henseende. Elevtallet stiger år for år, sidste år 40 - 50 elever. Vejen herfra til Tingvalla er noget af det skrappeste, jeg har været ude for. Den er meget smal, ujævnt og stenet i højeste grad. Undertiden må bilen liste sig ganske langsomt op over små fremspringende klippeblokke for i næste øjeblik med samme "fart" at "kravle" som ned ad en trappe. Det lyder utroligt: ofte har vejens fald eller stigning, der står i forhold 1:2 (til sammenligning: bakkerne mellem Snoghøj og Kolding har oftest forholdet 1:13 til 1:18) Bil"stjoren" er en mand midt i tyverne, lys, lille spinkel, men rask og bestemt. Man må beundre ham for hans præcise kørsel. Han manøvrer vognen med stor færdighed. Men det må være sådan. Her er ikke advarselssignaler af nogen slags, ej heller granitsøjler eller jerngelænder, hvor vejen går over sten og klippe, mens den snor sig som en orm langs ofte 5 - 10 m dybe skrænter. Da vi når Tingvalla er vi godt sultne og slår os ned på åben mark om vore madkurve. Klemmer og allehånde pålæg, kager, øl, mælk o.s.v. "A'gætes fædta" (god mad) siger islændinge, idet de haler en "tørfisk" frem af kassen og river den ud i trevler, som de fortære sammen med brød og smør. Tørfisk er hård

(deraf også ordet "hårdfisk") og sej som en trærod! Også pandekager er en meget almindelig spise, ligesom klejner. Kl. er ca. 10. En del af os må se nærmere på Tingvallaslettens ejendommeligheder. Dens lodrette klippevægge, dens ruiner af fortidens stormænds tingboder. Druknehullet, hvor dødsdømte endte deres dage o.s.v. Man ser, hvordan lavaen er kommen strømmende i mægtige masser og er størknet i lag efter lag. Underligt at vandre her og føle sig i almægtige kræfters vold. "Man er som en myre, der kravler rundt i gruset efter en naturkatastrofe, der har været så mægtig, man måtte dø blot ved at se den" Fra Tingvalla har vi kun ca. 30 km. hjem. Det var en smuk køretur. Aftenrøden stod dyb og stor over "Skjaldbred" og "Esier". Hele turen har været på ca. 350 km. Den foregik med sang og skæmt, alvor og gammen, og det var mig en stor glæde, når jeg på islænderne indbyrdes landets egne børn, kunne mærke en samfølelse, en fælles hengivenhed til alt dette store land. Hvad man ser med vore øjne kan man måske nedskrive, dog kun ufuldstændigt. De indtryk helheden giver, og de tanker, der derved fødes, forbliver ubeskrivelige. Thi helheden er det, der taler sit eget dystre, stærke sprog. Og det er det, der skal opleves. Og har man en gang stået i dette, da drager det bestandig og åbner noget endnu større. Vi, der står som nye i dette land, i al fald de af os, der fik i arv, et åbent sind for naturens rigdom, hviske stille: Du rige land og begynder måske at ane forståelsen af disse ord: "En evighedsblomst, der i duggråd står".

30. juni 1931

Med afsætningen af vore produkter går det godt. Mairoer går ud til 40 øre pr. bdt. Tomaterne er efterspurgt. 2,50 kr. pr. kg. (Forresten samme pris som æbler) Vi har desværre mange bitre agurker fremdeles. De første asier gik ud idag til 25 øre pr. stk. (ca. 300 g.) Det er de første, så vidt vi ved, der har været dyrket på Island.

2. juli 1931

Vore agurker er nu helt umulige. Og det var dem, der lovede så godt fra begyndelsen. Jeg skærer nu alle frugter over, ca. 3 cm bort, tilføjer nyt af jord og gødning og vil ved denne "foryngelse" se at få dem i frisk kultur igen.

3. juli 1931

Idag, solgte vi de første gulerødder (karat hantes) 90 bdt. af 15 stk. 35 øre pr. bdt. De første der hidtil er fremme her. Jeg får af og til i disse dage et lille kørekursus. Idag lavede jeg min første lille tur på egen hånd. Idag, som også de sidste foregående, er det rigtigt grødevejr med sol og regn undertiden afbrudt af en frisk blæst. Men så skiftende som det er, i aften står der storm fra nordvest.

4. juli 1931

Ejendommeligt at se, at der i nat har været snestorm i "Esien". Der ligger sne på toppen og i kløfterne ned ad siderne. Det er mange år siden det har sneet i juli. Stormen varer ved her, og det ser slet ikke godt ud for vore chrysanthemum, som er en smule sveden i bladene. Ligeledes mairoer og forskellige blomsterplanter. Melonerne udvikles pænt. Der kunne have været flere frugter. Desuden viser det sig nu, at planterne har alt for lidt rødder i forhold til den rige bladvækst.

Alt kan skyldes en fejl fra min side p.g.a. mit utilstrækkelige kendskab til jorden.

10. juni 1931

Idag den første melon på 2,50 kg. (2,50 kr. pr. kg.) De er tilsyneladende efterspurgt. Her indføres en del fra Danmark. Det var lidt mærkeligt idag at se Dannebrog vaje, smukt blafrende for vinden. "Er det ikke smukt" siger Mainholdt og slår ud med hånden, da jeg kom derhen for at bade i svømmebasinet. (Han har dæmmet op for en å, som gennemskære hans ca. 10 td. land) Han ventede danske gæster, og så måtte han have Dannebrog til top. Mainholdt har været her siden 1905 og er sikkert en af de gode dansker, som er her.

11. juli 1931

En lille natlig biltur af "familien" her. Vi rejser "lysthuset" på varevognen og farer ud i den lyse, milde nat. Kl. 12 midnat drak vi kaffe på en lille gård. Det er interessant at kigge ind sådanne steder. Det er langt fra så hyggeligt som i almindelighed i Danmark. Meget sparsomt møbleret og ofte med hjemmelavede møbler, primitive og enkle. Det er pænt på sin vis, og enkelte ting fortæller om, at beboerne har interesse for det, der ligger ud over det materielle og flade nydelsesmidler. Det lille orgel med dets hvidskurede orgelstol manglede ikke. Natten igennem mødte vi cyklister, bilister og ikke mindst rytter i større og mindre flokke.. Men det er også vidunderligt at færdes ude i den lyse nat, så mild og lun og frisk, at man ret føler at indånde sundhed. Vi passerede flere af de gamle tørvehytter, som endnu udgør bolig for adskillige mennesker, men som bliver færre og færre. Mange steder står bare tilbage de 1 - 1½ m tykke "mure" bygget op af sten og græstørv.

12. juli 1931

Her kommer i denne tid af og til turistskibe dels fra England, del fra Tyskland. Udlændingene som finder herud, undres over sådanne frembringelser på "Is"land navnet er også ganske misvisende.

13. juli 1931

Nu går det løs med høsletten. Over de jævne, fine tuen snurrer slåmaskinerne. På ujævne græsgange slås med le. Et mærkeligt redskab. Et skaft på et par meter og et blad på 60 - 70 cm. Men de der har forstand på det, siger der er førsteklases. Karle og piger er i sving. De har en ganske anden måde at behandle høet på end i Danmark. De vender og drejer det gang på gang med river af en meget let konstruktion. Tænder af aluminium. Græsset er ganske kort. Bedst er det, siger de, når det er 6 - 8 tm.

14. juli 1931

Idag kørte Boeskov med det hidtil største læs: 100 kg. tomater a 2,00 kr., 200 bdt. mairer a 40 øre, 100 bdt. karotter a 40 øre, 100 persille a 10 øre, 3 meloner a 2,40 kr. pr. kg. ialt 23 kr. Alt udsolgt. Vore tomater i Reykjahvalli er ualmindelig gode, hvorimod de herhjemme er under middel, både i størrelse og kvalitet. Her er ikke så god muld og desuden større temperatursvingninger. Morsom var det at se

idag de transporterede hø hjem på hesteryg. D.v.s. de binder det i store baller (som spaugnum) som vejer ca. 120 pund og hænger en sådan på hver side af hesten, så den bliver næsten borte imellem dem. Med rytter i spidsen går så karavanen med flere af disse små seje, prægtige dyr. mellem tuerne hjemefter. På sådant land kan kun slås med le og her er nok den korte le god. Vognkørsel er umuligt. Fra tunene køres hjem med vogn eller bil. På Reykjum kan de ved hjælp af hejsevæ m.m. løftet et helt læs i laden på en gang.

17. juli 1931

Nu mangler vi regn igen. Vore 6.000 blomkål giver langt fra alle hoveder. Vi er begyndt at sælge og får for bedste kvalitet 50 øre. Kålrabi lider af vandmangel, der er ingen fart i dem, og mange pletter er der, hvor de bogstavelig talt dør. Det er også en ganske unormal sommer her, hvor der plejer at være flere regndage end solskinsdage. Sørgeligt ser det ud for mange af vore produkter.

18. juli 1931

Af og til går jeg i fjældene om aftenen, undertiden når det er søndag derpå, natten med. Det er herlige vandringer med ejendommelige små oplevelser. Kilder og bække risler i fine rytmer ned ad fjældets side og baner sig vej mod åer, hvor små sprudlende, spillende fosser giver en fin musik i den stille, lyse nat. Et sted kom jeg til en klippeblok (6 - 7 m² stor) i hvis midte der var en lille revne, hvorfra der sivede en ganske lille varm kilde. Det store Reykjafjæld mod nord synes så tæt herved. Men afstande er ikke til at beregne, altid er de længere end man synes at antage. Men jeg har jo natten for mig, og med staven i hånd vandrer jeg mod denne vandrings mål, der skulle være at nå Reykja-toppen for at få "udkig" over dalen, der herfra må være smukt, da det er det højeste af "vore" fjælde. Deroppe møder man små og store flokke af får med deres lam, de nipper af det pletvise meget sparsomme og tynde græs. Ellers er det bare sten og sten. Sandsynligvis sønderdelte af frosten ligger de i umådelige mængder, flade og kantede og rasler under ens fødder. Længere mod nord, bag "Esien" er himlen luerød. Skumring eller gry? Men inden solskiven stiger over nordøstlige fjæld, må jeg være hjemme. Dog må jeg forinden et stykke nede på fjældsidens finde mig et leje i en lille sænkning af græs, hvor benene må have hvile. Man bliver træt af at gå i fjældene, for man har jo "danske ben", som Bine siger lidt ironisk. Her har jeg den fineste udsigt over den sovende dal, dybt nede. Alt er stille dernede. Kun åen og kilder er i bevægelse og damper højt op mod himlen. Fra vest til øst i dalen, en snorlig række af telefonmaster. De følger ikke vejen, men "går" den lige vej over tuer og "meller" og tun. ("meller" en strækning hvor man faktisk ikke ser andet end sten, en sand stenørken. (Sten som kålhoveder og mindre) Hist og her en radiomast og hist over ved et lille sommerhus et islandsk flag, der blev forsømt ved solnedgang. på det nyslåede Reykjaltun står højt i stakker og længere borte hviler slåmaskinen for nogle timer. Neden under mig går nogle små heste som, når de hører mig, spidser ører og rejser hoved. Jo længere jeg kommer ned, desmere frodigt, og mellem græssene vokser et utal af forskellige blomster i alle regnbuens farver. Nævner i flæng: Vild timian, Margurit, Arabis, Forglemmigej, Følfod, Smørblomst, (hedder her "Soley") Spirea men mange flere og helt ned er der somme steder hvidt af kæruld. Der vandrer jeg i knæhøjt græs langs bække og kilder, alt vådt af dug og damp. Så vader jeg over åen og er hjemme.

19. juli 1931

Det er ofte høj og klar luft. Man har følelsen af at den er ren og sund. Når jeg søndag eftermiddag lader hvilen falde på mig ved at "anbringe" mig i en blød sækning i et af vore små sydlige fjælde, hvor græsset er mere eller mindre oversået med tørre fåre, "måggen" og får mig en "lur", da føler jeg det, som får jeg den bedste søvn, man kan tænke sig. Man vågner som et "nyt" og bedre menneske.

20. juli 1931

Priserne er i dag: tomater 8.00 kr. pr. kasse af 5 kg. Mairoer 35 øre pr. bdt. af 10 stk. Gulerødder 30 øre pr. bdt. af 15 stk. Blomkål 1. kvalitet 50 øre andre 20 øre. Melon 2,50 kr pr. kg. Asier 5,00 pr. snes. Idag kunne vi se Snefjældsjøklen (300 km. borte) i hele sin mægtige størrelse og havet omkring den. Kun på sydsiden er den sort eller grå, ellers skinnede hvid af sne.

21. juli 1931

Den første uge efter at D.F.D.S.s hurtiggående både er kommen er der altid rigelig med grønsager i Reykjavik. Denne gang kom Peter Heide med store mængder af blomkål, tomater, jordbær (som er enten sejgmodne eller i grød) m.m. Men her er vi tidlig på tærene mandag morgen så Boeskov kan komme ind, før Peter Heide byder ud. Nå, vi har nu ikke hidtil haft større vanskeligheder med afsætningen af vore varer. De fleste købmænd giver gerne 8,00 kr. for islandske tomater, selvom de kan få danske til 7,00 kr. pr. kasse af 5 kg. I forretningerne er der nu næsten alle arter af grønsager: selleri, porre, spidskål o.s.v. som selvfølgelig importeres, endnu. Der er nogle forretninger i Reykjavik der har direkte import, dels fra Suhr, dels fra Odense auktioner men når varerne ikke sendes i kølerum, som kun Peter Heide bruger og betaler med 300 kr. pr. skib, er de ikke førsteklasses ud over de første dage. Det er ofte, Boeskov siger, når han kommer hjem fra Reykjavik, vi må have et hus til og nogle bænke, thi alt kan sælges.

23. juli 1931

Fremdeles tørke. Kun nu og da med dages mellemrum en smule regn, men det er intet. Regnen opliver planterne, mens det står på, men når solen igen får magt, fremtræder det sørgelige skue, det er, at se planterne, hvor der er klippe under mulden, falde slappe på jorden. På tunene er der store pletter, hvor der bogstavelig talt ikke er græs, det er bare svedet bort. Men bønderen skravber sammen, hvad de kan få. Vi er begyndt at sælge kålråbi og får den fableagtige pris af 50 øre pr. bdt. af 5 stk. så store som hønseæg. Men snart vil der komme roer andre steder fra, og så rasler prisen ned. Kålrabi går ellers ud som varmt brød. Købmændene har længe spurgt efter dem, men vi ville ikke begynde før mairoerne var færdige. Thi når de kan få kålrabi, vil de ikke se mairoer. Vi har bare ikke så mange kålrabi, som vi kan sælge.

25. juli 1931

Nu er de fremme med mange tomater på Reykjum. Og mens vi ikke kan tilfredsstille efterspørgselen hos os kan de der ikke sælge dem. Men det er også en sørgelig behandling de giver deres tomater. Sorterer ikke og transportere dem i kasser der tager indtil 100 kg. Og da vejene jo

ikke er gode , men ofte med huller og des lige, må de være rystet grundigt sammen, inden de når Reykjavik. Boeskov bød Reykjum 1,30 kr. pr. kg. men heller ville bonden sælge til enkelte købmænd til 1,10 kr. Ikke desto mindre fik vi vedblivende 1,40 kr. Bonden på Reykjum (altingsmand, bankdirektør, en hel lille konge) er ikke så glad ved "Blomvang". Han ville helst være ene om at have gartneri her, men dette lader sig selvfølgelig ikke gøre. Han har tidligere budt Boeskov 25.000 kr. for Blomvang.

28. juli 1931

Kort tid efter at jeg havde plantet chrysanthemum ud, hørte jeg af tyskeren, at det kunne ikke gå an. Han havde prøvet lidt i fjor, som var ganske mislykkedes. Jeg blev lidt angstelig. Jeg har jo været noget spændt på at se, hvordan de ville te sig, og jeg følger dem dag for dag. Med undtagelse af en smule svidning på bladene ved en rask storm for nogen tid siden, har de klaret den pænt. De vokser godt til og er gode og sunde i væksten.

31. juli 1931

Island er forbundsland. Dog indføres der af staten spanske vine. Selvfølgelig, ellers ville Spanien ingen klipfisk købe! Spanien er Islands største kunde. Men Island har vist fra gammel tid været ven med snapsen og rundt om i by og på land "gøres" der vist en del "hjemmebryg". Der smugles sikkert masser af vin (brændevin og des lige) i land fra "Island" og "Dronningen", og der står de danske ikke tilbage.

2. august 1931

Biltur på 360 km. ud over nordvestlandet. Fra 6 morgen til 12 midnat. Ejendommeligt var det at køre op over "Kaldadalen" ("kald" = kold) hvor sneen ligger i mægtige strækninger (evig sne). Det var 1.200 m. over havet. Mens det på lavlandet var lunt og mildt, føltes kulden her, så det ikke bød på længere ophold. Men vi var da ude at slås med sne. Vi besøgte en landbrugsskole, hvor vi i en hyggelig og rar forstanderbolig blev trakteret med Islands bedste "skyer" med fløde. Måske 100 gange har vi kørt tværs over åer, undertiden så vandet stod i sprøjt op over bilen. På en lang strækning tog vi den samme å 14 gange sådan i snoninger går vej såvel som å.

3. august 1931

Lyset tager nu stærkt af. Det er dog endnu lyst fra kl. 3.30 til kl. 10.30 og natterne er som de lyse nætter i Danmark. Vejret er smukt mildt og stille, undertiden med fin og stille regn. Nede på "pletten" går Reykjanval-folket i skjorteærmer og svinger leen. Jeg har nu ryddet tomathuset herhjemme. Melonerne er forbi. Vi fik til sidst 2.00 kr. på. kg. Men nu følger Reykjum efter.

10. august 1931

Jeg har plantet geoginer i hus herhjemme.

14. August 1931

Tomáter ned i 1.10 kr. pr. kg.

17. august 1931

Nu slår bønderne havren. Den er ikke moden, men de anvender den i grøn tilstand, eller de sætter den i silo, inden stråene bliver hårde og træde.

21. august 1931

I Reykjavik. Det har forbauset mig at se så smukke blomsterfyldte haver i Reykjavik. Særlig i det pæne villakvarter langs den stille, blanke sø er der haver, som kan sidestilles med "Vesterløkke"-kvarteret. Der er stauder i mængder: Bregner, Pyretrum, Riddersporer, Iris, Phlox, Lupiner, Nelliker og mange flere. Også så jeg Gladiolus og Geoginer i nogle lune kroge. Stenhøjsplanter i "sten"-høje af lavablokke. Frugt og Sirbuske, samt Rønnebærtræer. Det blev et mislykket foretagende, den danske mand fik begyndt heroppe. Forretningen ophører. Det var en letsindig start.

22. august 1931

Det ene hus får en gang kit og maling. Vi bruger "vebronit", (kit) som sprøjtes på. Det er hurtigt at anvende. Holdbarheden skal så vise sig med tiden. Det er varmt og stille, jeg ligger på drivhustaget og sveder, mens fluerne generer og er næsvise. Nogle små væsener der sværmer om ens hovede. Også husfluer er vi plaget af her. Derimod har vi ikke den almindelige lille myg.

24. august 1931

Der indføres fra England en del vandmeloner, som i butikkerne sælges til 2.00 kr. pr. kg. Denne indførsel bevirker, at netmeloner er vanskelig at sælge. Og Peter Heide har måtte brænde inde med et parti på ca. 100 kg. Kålrabi går fremdeles godt. De sælges nu i sække og koster 13,00 kr., 100 pund, ca. 6 øre pr. stk. Af blomkål er her alt for lidt. De er ikke gode på grund af den tørre sommer.

27. august 1931

Vi har fået blomsterløg fra Holland til en værdi af 2.500 kr. Det er lidt groft, når Boeskov af et sådant parti måtte beltale alene i told ca. 700 kr. Det tegner til at bliver vanskelige afsætningsforhold for blomster. Sørgeligt der ikke er en ordentlig blomsterbutik i Reykjavik. Sol ned kl. ca. 8.00.

28. august 1931

Medens det i den sidste tid har trukket med milde regnbyger, har vi nu atter høj og stadig sol. Om kvelden begynder stjernerne at blive synlige, ligesom vi også nu iagttager det første nordlys. Reykjum (det hedder rettere: "Reykjir") her i Mossfellssveit og Reykjum i Ølfusi (statens gartneri) har nogle gange stået til torvs med tomater agurker m.m. Det har tilsyneladende ikke større interesse. De sælger dårligt og må ofte køre hjem med det meste igen. Det store publikum vil helst købe i forretningerne, og der får de oftest varer fra Peter Heide og Boeskov. Boeskov solgte, trods torvedag idag, rent ud til gode priser. Hvidkål koster 30 øre pr. kg.

29. august 1931

Der er en del rævefarme heroppe. Vi passerede engang en sådan. Det var en mægtig indhegning delt i kvadrater med ræve i parvis. Man har fornylig eksempler på, at et par unger er solgt til 3.000 kr. Det er pelsene farmerne spekulerer i. Der er store bøder, indtil 5.000 kr., for løsslupne ræve. De er jo farlige at få ud mellem fårene, som går overalt. Modsat i Danmark hegner man her, hvor køer og får og heste ikke må gå. På tunene og hvor der ellers skal slås græs. Hvor solen endnu ikke var kommen kunne vi til morgen spore den første rimfrost på den mest højtliggende og kolde jord.

31. august 1931

Nu er i fjældene mængder af blåbær og sortbær. I aftens tog "familien ud på en lille bærtur i lyngen, som er ganske lav, men fin og blomsterfyldt. Med hver sin dåse under armen drog vi afsted til fjældene mod syd. De sidste bær plukkede vi i måneskinnet og herhjemme nød vi resultatet med mælk og sukker.

1. september 1931

Stadig høj sol. Nætterne er kølige som nætterne i september i Danmark

2. september 1931

Bilulykker hører heldigvis til sjældenhederne her. Og betegnende er det, at de, der sker, sker på vore bedste veje. Det er nok her som andre steder, at styrerne bliver letsindige, når de kommer på gode veje. Myndighederne stiller strænge krav til bilstyrerne her, og man har ofte eksempel på at lederne af de store centraler slår ned blandt b-styrerne og underkaster dem en undersøgelse for speritus. Og har de nydt bare et gran, risikerer de at blive permenteret. Det er sådan, det skal være! Bilerne, som bruges her til droskekørsel er oftest "Studebacher" og "Buick" i fin-fin stand. Roerne koster 12 kr. 100 pund.

4. september 1931

Frosten har nu meldt sig adskillige steder f.eks. i Reykjavik. Og sommerblomster, der ellers har været uden værdi for gartnerierne er nu til at sælge. Asters og Morgenfruer solgte vi idag til 15 og 5 øre pr. stk. Jeg er nu kommen så vidt med min kørsel, at jeg idag kørte til Reykjavik og lidt inde i byen. I huset på Reykjahvalli har vi slået Chrypanthum ind. Vi får mange blomster i efteråret, og afsætningsforholdene tegner ikke godt. Boeskov overvejer at åbne forretning, dersom, en sådan kan fås på godt sted.

6. september 1931

Som enkelte gange tidligere har de islandske gartnere opså i år arrangeret en lille udstilling. Dog sådan at private kan deltage. At Boeskov først dagen før kl. 5.00 eftermiddag blev opfordret til at udstille, har nok sin begrundelse. Navnet er jo dansk og det første der gjorde forsøg med dyrkning af havebrugsprodukter og blomster under glas! Sandt er det at de islandske gartnere ikke er glad ved Boeskov. Med så kort en varsel kunne vi selvfølgelig ikke udstille. Udstillingen var ikke stor, men frembød en blanding af næsten alle urter og blomster. Det var jo ikke alt kvalitetsvarer, men af gode ting var der

dog blomkål, gulerødder, rødbeder, tomater m.m. Endvidere var der: Vin, melon, græskar (bænk), bønner (hus og bænk) alle slags kål, salat, spinat, selleri, porre m.m. Af blomster var der særlig nogle flotte Levkøjer. Vi morede os her lidt over, at Reykjum ville låne gulerødder (james) hos os. De havde ellers selv, men de var nok for små. Fra udstillingen gjorde vi en tur syd på over Halvøen med Reykjanæsset. Vi passerede den lille by Havnefjord, som ligger på et ujævnt terræn. Rundt om i byen rejser sig mellem de hvidkalkede huse mægtige klippesøjler og blokke af lava. Det lugter af fisk der. Der er nogle mægtige tørrepladser, hvortil torskene køres af tipvogne fra havnen. Tørrepladserne er sten ved sten, hvorpå torskene lægges ud hver morgen og køres i hus om aftenen. Eller de samler dem på pladsen i nogle mægtige bunker (som "hæs") og spænder sejldug over dem. Det er oftest piger, der er beskæftiget ved dette arbejde. Længere syd på besøgte vi en ung islænding på en gård. En ejendommelighed var det at hans meget ujævne tun, hvor hist og her store klippeblokke ragede op og ud gjorde et mærkeligt skue, var gennemskåret af en "gjá" (gjau) det er en kløft med meget stejle, næsten lodrette sider. Denne var kun ca. 1 m. bred, men meget dyb. Langt der nede i mørket lyste knoglerne af et får, som måske i vinterstormen, når sneen har skjult kløften, har måttet finde døden ved faldet i dybet, eller det har efter lang tids hunger måttet lide sultedøden. Landskabet dernede er på store strækninger et typisk "lavaland". Bare dette hårde, sorte, knudrede lava, i de mærkeligste former, i hushøje blokke og i dybe afgrunde alt hvorigennem der ved hjælp af dynamit er banet en smal vej, der ikke afgiver plads til mere end et køretøj, hvorfor det er et helt regnestykke, når to biler skal passere hinanden.

7. september 1931

Det islandske sprog har vist mange "krinkelkroge". Det er et kønt, klingende sprog, der i al fald for en begynder indeholder meget naturlige benævnelser på ting og hændelser, f.eks. fotografi = ljósmynd = ljøs = lys og mynd har nok noget at gøre med "minde", bekendtgørelse = anglysa, slutning = endir, chauffør = bilstjóri (stjóri = styrer) Nå, det har jo også ord, som synes lidt forvrængede f.eks. gærðyrkjumadur, hvem skulle tro, det var en gartner, der havde denne benævnelse, og så leder dette "gard" måske endda hen til noget i retning af gård, indhegning e.l., ligesom vel også det danske "gart" gør det. Ords og navnes bøjning er vist vanskelig. "Blomvang" kan hedde Blomvangi, Blomvangu (u = o) eller som først nævnt. På samme måde med andre stednavne. Og på samme måde med personnavne. Manden på Reykjahvalli (Reykjahal eller Reykjahvoll) hedder Helgi Finburgersan. Men i visse tilfælde hedder han Helga. Hvert bosted på landet har navn, som altså kan være lidt forskelligt i de forskellige fald. Det islandske sprog byder vist på forskellige vanskeligheder for, særlig danske. Det menes iøvrigt, at der kun er en mand (dansk) her, som taler det islandske sprog nogenlunde rigtigt, nemlig den danske minister. Derimod møder man ofte islændige, som taler det danske næsten korrekt. Man kan udmærket klare sig med dansk i forretningerne i Reykjavik. Og når jeg et par gange har forhørt mig om en bestemt gade i Reykjavik e.l. og forsøgt mig med det islandske, da er jeg blevet forbauset, thi når pågældende har opdaget at jeg ikke er sikker i sproget, har han givet mig svaret på godt dansk. Jeg er nu vist heller ikke af de flinke til at lære sproget. Her hvor vi altid taler dansk, vil det nok tage sin tid. Et probat middel var det, om jeg nu en måneds tid blev sendt ud i de yderste marker, hvor ingen taler dansk. Derude hvor mændene går med krøller i nakken og kun bliver klippet til påske, høst og jul! Høstgilde på Reykjahalli. Kl 5.

samledes få indbudte med gårdens folk til et veldækket chokolade- og kaffebord med kager i utrolige mængder, samt selvfølgelig, de til kvartstørrelse med syltetøj indbagte, sammenlagte pandekager. Leg på det nyslåede tun. De alm. kendte sanglege. Sang og musik i den pæne stue. Dessert: ananas og pærer. Altsammen meget stilfærdigt og hyggeligt, og morsomt for en iagttager! Høstgilderne holdes, når tunene er slået anden gang. Tilbage er at slå de fjernere liggende græsgange, det ujævne land med det mindre gode græs.

9. september 1931

Interessant er det at høre, hvordan tomatforbruget et steget bare siden i fjor (1930). "Silli og Valdi" er navnene på to unge mænd, som har en udmærket købmandsforretning, der bære samme navn. Et udmærket firmanavn. Forretningen er vor bedste kunde i tomatsæsonen, og kunde tage dem alle, dersom de måtte få dem. De har dirkete import fra England af tomater og vandmeloner. De solgte i fjor pr. uge ca. 100 kg. tomater og salget er i år oppe på ca. 400 kg. En ganske pæn stigning! "... for nu kommer jo også arbejderne og skal have tomater til Kvelds maten", siger de.

12. september 1931

Vi har plantet geoginer i huset ved Reykjah, så også det nu er fyldt. Af Forglemmigej har vi plantet både til drivning og udplantning ca. 2.500 ialt. Vi skal nu se, om de sidste kan overvintre på friland. Planterne til drivning har jeg plantet i bæk for at kunne beskytte dem til sidst i november, da vi flytter dem ind. Spændende bliver det at se, om de og andre planter kan trives i husene i den mørke tid.

13. september 1931

Vi havde besøg af en rørslægger, som kunne give os nogle råd med hensyn til varmeanlæg ved eventuel ny drivhus. Jeg har tidligere omtalt det system, der kunne anvendes. Lade anlæget til alle huse udgå fra en i kilden nedsænket radiator e.l., hvori vandet opvarmes på samme måde, eller i lighed med en almindelig varmekedel. Det vil imidlertid blive meget vanskeligt at uddybe kilden, så den bliver tilstrækkelig dyb til en stor radiator, dels fordi der ofte er klippe i bunden, dels vil det være vanskeligt at arbejde i det varme vand. Man kunne gøre det endnu mere enkelt ved at give hver hus sit selvstændige anlæg. Det har nemlig vist sig, at hvor man på den varme jord graver ned i $3/4 - 1$ m dybde har vand med omtrent samme temperatur som i kilden. Man kan således ved hvert hus's ene (i tilfæld her: nordlig) gavl udgrave en smule hul til en radiator, hvorfra vandet cirkulerer gennem anlæget og tilbage gennem radiatorene o.s.fr. med et par ventiler vil man altid kunne regulere varmen. "Kedlen" kan anbringes lige indenfor gavlen eller uden for i det arbejds-skur, det er påtænkt at opføre mod nord således at husgavlene ligger ind til dette. Nord for omtalte skur løber åen og nynner sin evige melodi i en sligen og dalen der står i forhold til det mere eller mindre vand. Sommeren igennem har den nynnet så sagte. Der har været meget lidt vand deri.

Jeg tror der spilles en del kort heroppe. Nå, det er vel en art tidsfordriv når de lange aftener kommer. Sjælden, eller aldrig har jeg hørt om kortspil om penge. Vi havde besøg af bestyreren på Reykjum med kone og lille søn (tyskere) Det er sikkert udmærkede mennesker. Det er ikke tit, selskabeligheder får sin udfoldelse her, sådan som man bruger det andre steder. En enkelt gang mødes naboer i al stil-

færdighed til en kop ("bodli") kaffe. (Man må ikke sige "kop", thi en kop er det, vi på dansk kalder natpotte, andre siger "Poet"!)
 (Historien melder, at en islandsk pige var kommen i huset hos en dans frue. Denne beder hende sætte seks kopper på Bordet. En halv timer senere kommer pigen tilbage og siger, hun kunne kun finde fire, men det turde være en "and"!)

14. september 1931

Bare regn og regn og tiltagende mørke.

15. september 1931

At der har været "rystelser" i Reykjavik og andre steder, vidste jeg ikke før jeg hørte det fra Danmark. Jeg har nu fået oplyst, at der i Reykjavik var en smule rystelse som ikke har forvoldt skade af nogen art. Østen i Ølfusi (tryk på første stavelse, f = v, næsten stumt i) var der uro i de varme kilde. En enkelt kilde skiftede leje og da nogle mænd gravede efter koldt vand, sprang der pludselig en ny varm kilde. Man mener at være kommen til det resultat, at i de egne, hvor der er varme kilder, er der mindst, eller færrest rystelser. De varme kilder skulle virke som en slags sikkerhedventiler! Dog kan der komme uro også på disse egne. For 3 - 4 år siden bølgede Reykjahvol, og Reykjatunet som en kornmark, der stryges af vinden. "Bølgerne" strøg mod nordvest og rystede Esia, hvor nogle "klippestopper" på adskillige tons løsreves og styrtede ned efterfulgt af en mægtig støvsky. Der skete ingen skade.

16. september 1931

I al fald her på landet er der ingen skolepligt, men selvfølgelig undervisningspligt. Man kan sende børnene i skole, man kan holde lærer, eller man kan selv undervise. I de to sidste tilfælde skal børnene fra det tiende år en gang årlig møde til en art prøver i de almindelige fag som regning og læsning, og enkelte andre. Børnene går ikke i skole om sommeren, men har fri fra midt i maj indtil ved denne tid. Men de ligger ikke på den lade side endda. Børn i alle aldre er fligtige medhjælpere overalt ved landbruget. De tumler de små heste så det er en fornøjelse at se, de vender høet i takt med stråke (å = au) og stulke (karle og piger) de "smaler" (driver) får og er med alle-vegne. Et sundt liv. I gammel tid anvendtes kun vandre eller rejse-lærer. Det bruges adskillige steder i det tyndt befolkede land. Der kommer lærerne nogle gange årlig og samler "nabo"-børn på en gård, eller han besøger de enkelte ensomt liggende gårde hver for sig.

17. september 1931

Det er både ondt og godt med jordvarme i husene. F.eks. Chrysanthemum strækker sig mere end man er vant til. Det samme er tilfældet med Geoginer o.a.

19. september 1931

Storm og regn. Sol ned kl. ca. 5.30.

20. september 1931

Christensen og jeg var at besøge "Korbelstad", den store gård midt-

vejs Reykjavik og os. Det er en hel borg. Nogle kolossale bygninger af jernbeton, hvidkalket som næsten alle gårde og beboelse er her. På denne mægtige gård med græsmarker i umådelig udstrækning, 160 malkekøer plus ca. 40 kvier o.a., har de kun seks heste, hvoraf de tre er rideheste. Alt arbejde foregår med biler og traktorer og fræser i mægtige størrelser. En traktor har hjul i en bredde af 1 m. og et tværmål af $1\frac{1}{2}$ mands højde. Ad mægtige porte kører disse maskiner ud og ind i kælderen, hvor der er maskinrum (en dansk maskinmand, som passer maskiner og lys fra eget værk) Desuden er der i kælderen "skithus" og kedelrum med centralvarmekedel og mejerikedel. Til "stue etagen" kommer atter mægtige porte. Her er kostalden (kun for malkekvæget) stor og mægtig med alle moderne "bekvemmeligheder", herunder det elektriske lys, der stråler fra 132 pærer. Her som i mange islandske kostade bringes koskittet i skithuset blot ved at åbne en lem i gulvet. Der er malkemaskiner (som også på Reykjum og flere steder). I kostalden er beskæftiget 8 - 9 mand. Ad nogle store betonbroer kommer man fra gårdspladsen op på "første sal", hvor der er lade, som var stoppende fyldt med hø. Sildemel, mais og andre fodermidler. Desuden er der 4-6 silo'er med græs og havre. I lade og kostald er der tipvognetransport, ligesom man overalt i laden kører med biler, hvormed alt hø, græs og korn m.m. køres hjem. Korbeldstad har sit eget mejeri med en dansk bestyrer og en dansk mejerist. Har i Reykjavik 10-15 mælkeudsalg, hvortil den pasteuriserede mælk køres hver morgen. Der har i sommer været beskæftiget 17-20 danske og nogle flere islændinge Ejereren Thor Jensen er danskfødt, men har været her siden sit 14. år, da han rømmede fra et skib. Korbeldstad er Islands største gårdbrug. Til Korbeldstad hører desuden flere andre gårde med besætninger på 20-40 køer. Thor Jensen bygger for tiden ved en af sine gårde en kostald der skal tage 300 køer. Det er vel nok stordrift, og det er storstillet at se disse mægtige bygninger, der er fuldstændig sammenbyggede, således som man altid ser det her. Oftest er der bygget side om side, så alle "afdelinger" af gården er forbundet med hverandre.

22. september 1931

Det er en oplevelse at overvære en "ret". Ja det er ikke kriminelt! Overalt smales fårene sammen i en sådan. Hvert sogn har sin "ret". Alt land gennemtraves til fods eller til hest. Når "kinderne" er samlede sammen (ved "retten" som jeg overværede i dag, over tusind) begynder sorteringen. Hver gård i sognet skal møde med mindst 1 mand. Hver gård har sit mærke, som er klippet ind i fårets øre. En dygtig smaler kender fårene som en mor kender sine børn, siges der. En "ret" består af en stor oval indhegning gennemskåren på midten (tværs). I den ene halvdel er fårene drevet ind, og en anden halvdel er delt i små pacer, en til hver gård, og herind trækkes, bæres eller smides de stædige får, efterhånden som sorteringen skrider frem. Når denne har ende driver de afsted med hver sin flok hjemefter. En sådan flok drives af gående eller ridende, samt selvfølgelig hunde, som gør megen nytte i så henseende. Er der ved retten får, som har hjemme i et andet sogn, drives de videre til næste ret. Bliver de også "tilovers" der, drives de til næste og så fremdeles til de kommer i de rette hænder. Får som ikke er mærket sælges ved auktion i overværelse af sognefogden og præsten. Retterne tager deres begyndelse længst inde i landet og fortsætter ud efter kysten. Altsammen foregår på i forvejen fastsatte dage. Det er en stor samarbejdende kæde over hele landet. Fårene færdes jo overalt. Man har ofte "fundet" får langt oppe på nordlandet, som havde hjemme her, nede på sydlandet. Ret-dagen er en festdag. Da mødes unge og gamle. De kommer til fods eller til hest. Omkring retten græssede i hundredvis af heste, som man lader gå og

pas sig selv. Er nogle mistænkte for at ville løbe deres vej, binder man forbenene sammen, eller man binder to og to sammen henholdsvis den enes hoved til den andens hale. I et par små telte kan man få kaffe, øl og sodavand. Retterne holdes 3 gange hvert efterår for at få dem alle med. Ved sidste gang drives også hestene ned fra fjældene, de fleste af disse kommer i stald, (ikke i båse, men de går frit i et rum) men mange får lov at gå ude vinteren igennem. Ofte er hestene 7-8 år, før de kommer i stald. Så sent på året som ved sidste ret. (sidst i oktober) går fårene ikke længere bort, end at de er hjemme ved fårehuset, inden mørket falder på.

25. september 1931

Vi slagtede får, et, idag til saltbaljen. Min fortjeneste for at aflive fåret og flå skindet af det, var skindet. Kvinderne besørgede resten. På en gård som Reykjahvalli slagter de i efteråret 30-35 lam. Af blodet laves blodpølse og andre gode sager. "Tær" og hoveder svides så de bliver ganske sorte og fortæres med god appetit, af islændinge!

28. september 1931

Vinden kommer i kast og fører regnbygerne med sig, snart bare lidt og fint, snart med kraftige, stærke byger, der driver os i hus. For tiden sælger vi gulerødder til 15 kr. 100 . Hvidkål og rødkål fra 25 til 60 øre pr. stk. Vore roer (kålrabi) har ikke kunnet være med i størrelsen i den sidste tid. Derfor holder vi dem tilbage. Geoginer i hus er begyndt. Vi fik idag for ponpon 10 øre, for cactus 15 øre pr. stk. De er vokset godt til, bliver selvfølgelig lidt lange i væksten, men vil give os mange gode blomster. Vi har ligeledes slået sentplantede asters og løvemund ind og de sælges idag til 10 øre pr. stk. Det er jo en knebel forretning. Den i første bog omtalte blomsterpapir-o.s.v.-forretning er faktisk den eneste, vi kan levere til. Den samme danske fru Krog har frisørsalon. Jo, det er en dejlig marskenderbutik. Hun sælger foreløbig hvad vi har. Men når vi så ved, at hun sælger asters, geoginer o.l. for 40 øre pr. stk. får man lyst til at give hende en skrap konkurrence ved selv at åbne en forretning, specielt for blomster. Og det er sandsynligt, det vil gå i den retning her. At der er et marked for blomster i Reykjavik er sikkert.

29. september 1931

I denne tid drives i tusindevis af lam til Reykjavik, hvor de slagtes og fryses, saltes eller ryges. Til forhandling i forretningerne i Reykjavik slagtes årlig 150.000 lam. Samtidig får garverierne travlt med garvning af de mange skind, som eksporteres. I 1930 eksporteredes ca. 400.000 skind til en værdi af godt 900.000 kr. Af lammekød eksporteredes ialt for ca. 3. mill. kr.

30. september 1931

Jeg ser jævnlig Fyns Tidende. Det har moret mig at læse om broarbejdet ved Lillebælt, om Snoghøj badehotel der i ventetiden "blev genstand for en formelig belejring, hvorunder utallige bøffer, korteleter, kyllinger og stegte ål mødte deres skæbne". Eller når ungdommen erobrer "stilladser, kraner, tømmerstabler og jordbunker, alt er loddent af menneskekryb", "og i nogle øjeblikke af en mærkelig tavshed stirrer tusinde af øjenpar mod den store kæmpe. Glider den? Ja, Nej, Den

glider". Og så gled den ifølge Fyns Tidende "næsten usynligt".

I aften, mens månen var stor og rund, kom en enkelt regnbyge, og vi iagttog en mægtig regnbue mod fjældene.

1. oktober 1931

Vi kan se, at der har været snestorm i "Esien". Her er det regn og regn.

3. oktober 1931

Pludselig forandring til høj og klar himmel, og nu fik vi det første egentlige "knald" af frost her. Det frøs 3 - 4 grader c. sidste nat. Men idag er himlen grå og regnen river ned næsten ustandselig.

6. oktober 1931

For tiden kan alt af blomster sælges. Gang på gang ringer fru Krog og vil have alt, hvad vi har. Asters koster 10 - 15 øre, geoginer 15 øre. Og idag gik de første chrysanthemum af 1 kr. pr. stk. Det er sorten Le pachala-kneben, 2 - 3 grene, store pæne blomster. Vi venter os en del af chrysanthemum og selvom prisen går ned i det halve, er det jo en fin forretning. Der er i den sidste tid importeret nelliker, roser og chrysanthemum fra Danmark. Alt hvad vi har sælges dog glat, når ellers Boeskov vil have (undertiden lidt lang, synes jeg) tålmodighed med betalingen, til gode priser, men når fru Krog så oftest lægger 200% på, bliver varen jo alt for dyr for publikum.

8. oktober 1931

Stadig regn, undertiden med storm

9. oktober 1931

At Island engang i tidernes morgen har været klædt i skov fra fjæld til hav, synes man af og til at få bekræftet. Et par steder her på egnen, hvor man i efteråret har gravet grøfter, er man i 1 - 1½ m dybde stødt på træstammer og, rødder der måler indtil ca. 25 cm. i tværmål. Det menes at være eg. En ung bonde, som har draget en stor buske af sådan tømmer frem af sin mosejord, mener at kunne anvende en del deraf til møbler. Kun det yderste lag er løst og sprød, ellers er stammene faste og hårde. Måske for langt mere end tusinde år siden er disse stammer segnet for stomens magt, efter måske at fårene i vinterens trangeste tid, da det er sparsomt på føde, har skrællet dem af for barken. I andre egne af landet ligger der store mængder af træ i jorden, og jeg har hørt enkelte islændinge drømme om at Island engang vil have værdifulde kulminer, om ikke kul til den tid er værdiløst. Regn og Regn, kun nu og da et stands med en solstråle.

11. oktober 1931

Den sne der faldt i Esien omkring 1 ds tog regnen bort igen. Men nu har nok vinteren holdt sig indtog deroppe for alvor. Vi i de sidste dage har vi kunnet iagttage indtoget i disse høje fjerne fjælde både nord og syd for os. På toppene ligger sneen tykt og tæt aftagende småt og småt ned ad siderne. Kun er den endnu kommen "midtvejs" men

dag for dag kan vi se, hvordan den kommer længere og længere ned ad siderne. Det er morsomt at se, men ikke så sjovt, dersom vi om nogle dage skal have den nede i dalene. (her hos os ca. 50 m. over havet). Idag søndag er vejret smukt, stille og næsten stadig sol.

12. oktober 1931

En dansk "gartner" Schrøder i Reykjavik har fået et par hundrede azalea. På grund af pladsmangel har jeg gjort akkord med ham om at tage de 100 mod at jeg får 60% af netto af solgte planter i foråret. Jeg har fået den lille afdeling af det ene hus til min rådighed, og jeg vil nu prøve at få lidt ud af disse azalea. Ja, foreløbig har det jo egentlig alt sammen været prøver. Men heldigvis er de fleste faldet godt ud, så resultatet hidtil er upåklageligt. Agurkerne blev i sommer så umulige at jeg måtte rydde hele historien. En kedelig affære, som kan skyldes, fejlagtige kulturforhold i forbindelse med, at sorten var en af de mest modtagelige for "biller", nemlig "Hunderup". Jeg aner, at vandingsvandet har været for varmt, samt at temperatursvingningerne har været for voldsomme. Det er det mangelfulde varmeanlæg. Når man ved, at natterne her er kolde, og dagene forholdsvis varmere, vil man forstå, hvad det yderligere vil betyde, når solen dag efter dag, uge efter uge, står på himlen i 16-21 timer. Med en lang tørperiode, som vi har haft det her i sommer, vil jordvarmen stige, og det giver selv sagt ikke bedre kulturbetingelser at temperaturen stiger til 45-50 grader c., dette især da, når man ikke kan regulere varmen i anlæget. Jo, her er jordvarme. Jeg ville ønske, den aldrig ville overstige 35 grader c., Nå, der har da heller ikke været nogle, der har klaget. Jeg tør med god samvittighed sige at vi gennemgående har haft vore kulturer adskillige gange bedre end vor nabo Reykjum. Det ser desværre sørgeligt ud derover. Deres godt 300 bænkvinduer har de fået meget lidt ud af i sommer, og det samme må fra et fagligt standpunkt siges om deres huse (6) med undtagelse af meloner og agurker. Bonden havde hørt om vore fine chrysanthemum og han kom herover (hvad sjælden sker) og ville gerne se dem og de andre ting, vi har. Og vi kan nok være bekendt at vise det frem. Jeg har sjælden set bedre Le pactale end dem, vi har her. Andre sorter har vi endnu ikke fremme. Bonden var da også aldeles forundret. Han havde gået i den tro, at de ikke kunne trives på Island, fordi hans egne ikke var gode! Jeg har da heller aldrig set mage til cherysamtheum. Jeg følger med en vis spænding de forskellige kulturers udvikling, og oftest har jeg haft glæde af resultatet, selvom naturens stærke elementer af og til har indgydet ængstelse i mig. At her en mange nye faglige iagttagelser at gøre for en fremmed er sikkert. Men jeg tror, jeg i sommer har gjort en del erfaringer, som vil kunne komme mig til gode senere. Og så dog vil der altid være nyt at iagttage. Ikke mindst er jeg spændt på at se, hvordan de forskellige planter vil trives i vinterens mørke. Men tvivl om at her er betingelser for gartneri kan ikke rejses.

13. oktober 1931

I nat er de fjerne fjælde bleven klædte i hvidt fra top til fod og det er ligesom, de er voksede i størrelse derved. Det er nogle mægtige bjerge. "Esien" er en kæde af bjerge, strækker sig omtrent fra kysten og langt ind i landet, længere end vi herfra kan se. Naturligt er det, at fjældene længst inde i landet bliver først sneklædte, men nu er hele kæden klædt i hvidt. Også "vore egne" fjælde havde sneen nået. Denne er dog forsvundet igen i løbet af dagen i det milde og stille vejr. Men nu i aften slår der storm fra nordøst og vi har et piskende snevejr, med "sjaap".

14. oktober 1931

Sneen er borte. Det er mildt, stille, men gråt i vejret.

15. oktober 1931

Den islandske hilsen er en hel labyrint at finde ind i og ud af. Selvom man har den i hovedet og ved, hvordan den skal være i de enkelte tilfælde, så kan man alligevel ikke i det givne tilfælde være sig for at tage forkert, indtil man har gjort forkert i tilstrækkelig mange tilfælde! Nogle eksempler: Når to mænd, der er "dus" mødes hedder det "Komdu Sæll" (æ = ai eller ei, ll = dl) (m i første ord udtales ofte som n) Hilsener udtales kort og knapt. Når de skilles hedder det "Verdu S". Er de "dis" hedder det: "Komdi Sælir" og "Verdi Sælir". Til en kvinde, man er "dis" med hilser man: "Sælar" og når man er "dus": "Sæl". Den mandlige hilsen er omtalt lidt uklar men altså er mand, man er "dis" med hilser man "Sælir", og er man "dus" "Sæll". Ikke altid men oftest tillige dette "Komdu", "Verdu", "Komdi", "Verdi" til både mand og kvinde. Stavemåden i "Komdi" m.fl. skal jeg ikke garantere for. (blødt d) "Godan Morgun" findes i sproget, men man bruger det vist ikke. Jeg har i al fald aldrig hørt det. Man er inde i dagen med det samme og hilser "Godan Dein". Den samme hilsen bruger man, når man f.eks. kommer ind i et selskab, og når man hilser på hver enkelt bruger man så de "specielle" hilsner, og her er det, man gerne vil gøre forkert. God nat hedder "Goda nött", enkelte gange har jeg hørt tilføjet "god gefa ykkar ein" (f = v, y = i, ein er næsten som det danske "en") (Gud give eder en god nat). Ved afsked hedder det ofte foruden det forannævnte "blessa", således: "Verdu blessa" og "Sæl", f.eks. "blessa", betyder, "velsignet", den øvrige hilsen, altså Sæl - Sæll - Sælir eller Sælar betyder noget i retning af lykkelig, glad, salig. De siger, vi har ikke noget dansk ord, der dækker over betydningen. God aften hedder "Godt kvöld" eller "godur kvöldi" og hilser man på hver enkelt bruger man de specielle hilsner, som nævnt ovenfor ved "Godan dag". "Dag" udtales som ovenfor nævnt. Af ungdomsforeninger er her en landsomspændende, som vist nøje svarer til "de kristelige danske ungdomsforeninger". Dog går den vist lidt videre med sine opgaver, idet den som motto har dette, at "skovklæde landet fra fjæld til hav" og i de senere år har beplantet meget store strækninger med birk. En meget prisværdig opgave synes det mig at være. På vor Gullfoss-tur passerede vi en ungdomsskole, som er startet og bygget af ungdomsforeningen. Den er i lighed med danske høj- og efterskoler. Skolen ligger i et meget smukt landskab, netop hvor der for få år siden er plantet skov, hvor der er ujævnt land med bakker og dale kløfter og grotter, og hvor de store, store vidder er, hvor der er godt at være. Luften er grå, men meget mild og stille. Det bruser i åen, så jeg hører det herop i min stue. Der en meget vand dernede nu efter den megen regn. Undertiden kan vi herhjemme høre larmen fra fossen oppe i de østlige fjælde. Kildernes klukken. Bækkernes nyn, åernes sang og fossernes brus og larm drager og drager, og slår i takt med dybe, stærke toner af "Islands lovsang", den sang der står skrevet i Islands folkehjerte og er ved at blive Islands nationalhymne, den mægtigste lovsang måske, der er bleven sunget gennem "Islands tusind år" Matthias Jochumnsens.

15. oktober - 1. april 1932

Hermed tredie bog af mine optegnelser. Bag i bogen er en liste over dem, jeg ønsker bogen tilsendt, og jeg beder jeg følge rækken og sørge for dens afsendelse straks efter læsningen! Det skulle jo være overflødig at minde om det! I kan meget let, få dem at se allesammen i løbet af 2½ måned. Så behøver jeg ikke at vente 9 måneder eller mere på at få den tilbage. Det vil jeg ikke så gerne!

Håber, i kan have fornøjelse og glæde af at læse mine "beretninger"

Venlig hilsen til jer alle!

Herdis og Niels

"Blomvang" 31. marts 1932

Sidste havldel af oktober var overvejende med let frost. Vejret er meget skiftende, undertiden fra den ene yderlighed til den anden. Længe har vi kunnet iagttage vinteren i nære og fjerne fjælde. Ofte var de klædt i hvidt. Men hurtig skyllede regnen sneen bort, så fjældene atter stod grå og sorte.

En døgnlang snestorm begyndte her 29. oktober. Det var begyndelsen - en lille rask optakt. Herefter fulgte et meget mild vejr, der inden aften 31. i samme måned gav sne. Denne gang tyst og stille som "Svanedun fra himlens hvide Vinger" Stadig mildt, og sne svandt bort i pludrende åer og kilder.

Vore chrysanthemum i sorterne Le Paectale, bl. Poiteau, Pllison, Thorp m.fl. solgtes godt til priser, der synes mig - når, de var ofte otte til ti gange så store som i Danmark (efter beretninger i "G - T"). I 1,40 kr., II 1,00 kr., III 0,70 kr. en gros. De sælges let. Vi kunne sælge flere. Men de 500 stiklinger, vi fik fra "Stormly" plus dem, jeg selv stak vil give en pæn skilling. Kvaliteten er god, på højde med en almindelig god dansk kultur. Det er langt de bedste her og vækker vist beundring. Der har ikke tidligere været dyrket Chrysanthemum på Island udover få småblomstrende. At her kan laves Chrysanthemum er sikkert, når ellers vejrguderne vil undlade at give for stærke storme om sommeren, mens chrysanthemumerne står ude. En anden ting er, om her kan laves sentblomstrende sorter. Jeg er ikke helt klar over det. De skal jo flyttes i hus allerede omkring september.

Det er interessant at arbejde med de forskellige ting her under nye forhold. Det går ikke alt så ligetil som under de gammelkendte danske forhold. Den varme jord i husene gør at, selvom vi som i huset på Reykjahvalli lukker for varmen, planterne strækker sig en del og får en forholdsvis lang vækst. Men hidtil synes det ikke at have gået ud over blomsterne, som antager en god fast form.

Geoginer i hus er bare nogenlunde. De giver gode blomster, som sælges

let til 10 - 15 - 25 øre pr. stk. Men de mange knopper når ikke udvikling. De bliver brune og visner. I løbet af ganske få dage hørte blomstringen op og tilbage var et utal af brune knopper. Geoginerne har gennemsnitlig givet 10 blomster pr. plante, men det giver jo ikke mange penge hjem. Chrysanthemum er betydelig bedre, og vi håber at få et godt stiklingemateriale, så vi kan få mange flere, end vi har i år

Sent bliver det lyst nu og tidligt mørkt, og når dagene tillige er regnfulde, hvad ofte er tilfældet, bliver der ikke megen dag ud af det. Nogle af de våde dage bruger jeg til forskelligt "husflid", idet jeg har forskelligt at ordne i de to stuer vi skal bebo når Herdis kommer herop. Og det er lige før hun kommer!

Det var let frost, sol og stille da jeg søndag middag tog til Reykjavik natten mellem 8. og 9. november lægger Dronning Alexandrine til kajen. Jeg havde dagen forud søgt alle de oplysninger, jeg kunne få, om tiden for skibets ankomst, hvorefter jeg sammen med vor landsmand Bøgeskov gik "gamla bio" og så og hørte "Præsten i Vejlbj" (Det er altid dansk tekst, der følger filmen heroppe) Senere lejede jeg mig ind på hotel Island (indehaveren er dansk) for at få nogen timers søvn. Men jeg kunne bare ikke sove! Henimod kl. 3 vandrede jeg ad mennesketomme, nattestille gader mod havnen. Her var få arbejdere i færd med at gøre Dronning Alexandrine landfast med Reykjavik, mens nogle toldere og andre sludrede med nogle af mandskabet om bord. Der var ingen rejsende på tærne, men der var en der kom det, da jeg havde listet mig ned til tjeneren for at få besked om sagerne. Han havde nær fået mig til at gå igen, da Herdis pludselig stikker hovedet frem i døren. Så trængte jeg ikke til flere oplysninger. Vi kunne selv klare resten. Det var kun et øjeblik, vi talte sammen, thi vi blev hurtigt enige om, at jeg skulle komme igen kl. 7 morgen.

Jeg vandrede tilbage til mit hotel. Det var let frost, og over gaderne var som lagt et fint tyndt spejl. Der var lyst og stille i gaderne. Kun nu og da hørtes spektaklet fra arbejdet på Dronning Alexandrine, og et fjernt tøj-tøj fra fiskebådene der langt ude på havet. Der var stjerner på himlen. Rolig gik jeg og glad.

På værelse nr. 30 sov jeg et par timer, og fra kl 7 morgen gik det slag i slag dagen lang.

Vi havde forskellige forretninger at besøge, og i præsten Fr. Hallgremsons hjem, hvor vi skulle vies, skulle vi efter aftale være kl. 11 formiddag. Og da skete det! Det skulle næsten bemærkes, at det eneste præsten forlangte for at kunne vie os, var to forloveres underskrift og så kongebrevet, som udleveres ved lovmanden blot ved opgivelse af navne, stilling og bopæl plus vederlag: 25 kr. Ikke engang dåbsattesten havde vi brug for. Dette sidste forlanges egentlig, men præsten skønnede, at vi havde den rigtige alder!

Kl. 7 aften rullede vi i studebacker-vognen op for Blomvang, hvor Bine og Boeskov havde dækket festbordet samt udpakket og bragt i hus de forskellige ting, Herdis var kommen med, og som vi havde sendt herhjem om eftermiddagen.

Det blev et stille bryllup. Vi havde bare en gæst, en vævemester Hansen fra "Alafoss" (en ung mand) De gjorde det pænt og godt for os her. Vi var jo forberedt på, at det ville ikke forløbe, som det ville have gjort hjemme. Men vi kunne kun være glade ved det, som det gik.

Og så kom hvedebrødsdagene! En af de første brugte jeg til at få "forglemmigej" i hus. Vi havde nogle smukke, prikledede planter i bæk. De er plantet frit i hus. Desværre vil de ikke rigtig komme i gang, synes jeg, men vi får se, om ikke det kommer.

Morgenfruer plantet i hus i august sælges let til 35 øre pr. stk. Det er "Balls Orange", dejlig, store tætte blomster, som dog bliver mindre og mindre eftersom vi kommer frem i tiden, og det bliver mere mørkt. Levkøjer, plantet i august har i november sat knopper, men jeg tvivler på, at de vil blomstre før det tidlige forår.

De første tulipaner havde vi i blomst 27. - 28. november. Ved samme indflyttede vi det store hold til julen. (6.000 ca.) Vi har ikke noget specielt drivbed i huset, men som Boeskov tidligere har gjort det, udgravede vi midtergruppen (godt 1 stik) og anbragte løgkasserne der, overdækket med vinduer, båren af varmerørene. Her havde vi en fin varme, dels fra rørene, dels fra jorden. Nemt har vi den 20 grade c. som løgene skal have. Og drivningen er da også god. Blomsterne har en absolut fin udvikling og bæres på passende høje stilke med smukke grønne blade. Vi har nu den 16. december en del fremme af alle sorter

Der 14. november åbnedes en ny blomsterforretning i Reykjavik, hvortil vi leverer så godt som alt, hvad vi har. Og vi venter der at få en god julehandel. De gamle 1½ blomsterforretninger er usikre foretagende. Boeskov har tidligere været i klemme der, ja, er det endnu med ca 1.200 kr. De chrysanthemum vi har haft siden starten af den nye forretning, er alle gået derind, og vi kunne have solgt flere. Og priserne er førsteklases. Tulipansalget kan ikke siges at have været godt endnu, men nu den sidste uge før jul venter vi stort salg. At der er publikum for blomster i Reykjavik er der forskelligt som tyder på. Der har jævnlig i den nye forretning været solgt dyre buketter, ofte til 10 - 20 kr. ja, en enkelt har, der været med 30 chrysanthemum a 2 kr. Ligeledes er der indgået bestilling på flere kurve til julen 10 - 15 kr. pr. stk. Forskelligt tegner til god julehandel. Jeg planter i kurve og skåle o.l. herhjemme, ligesom jeg også sammenplanter i kasser til løssalg fra forretningen. Alt dette hjemmearbejde tager nogen tid for os, men det betaler sig. Her er jo endnu ingen fagfolk til at passe forretningen. Derfor er det vel nok, jeg har fået tildelt hvervet som "dekoratør". Den 19. december skal jeg med ind for at medvirke ved arrangementet af udstillingen til søndagen før jul. (Forretningerne er ikke åbne søndagen før jul, som de er det i Danmark)

Løgdrivning er her som i Danmark noget af et lotterispil og egentlig kun for kapitalister. Og i år er situationen ikke bleven bedre, specielt nu da den Hollandske gylden er så skammelig høj, og den islandske kr. så lav. Selvom vi får 50 - 55 øre pr. stk. en gros, så tvivler jeg dog på rentabiliteten af den forretning. Men derom senere.

Islands vejrlig er lunefuldt. Midt i denne (december) måned havde vi atter en rask storm med lidt sne og ned til 7 graders frost. Da går man ikke ud mere end nødvendigt. Det kan være ganske voldsomme storme der fejer hen over bjerge og dale. Storme som man vel nok ikke kender dem hjemme i Danmark. Ofte har man hørt om, at børn bare er bleven fejlet omkuld, ligesom også voksne har besvær med selv at bestemme farten. I sådant vejr vover fårene sig ikke uden for "fjarhusid" (får huset) og hestene "græsser" omkring gårdene. Eller dem, der har det bedst kommer i hus og, får en tot hø og en gang fisk! Denne sidste "ret" er velkendt af alle islandske husdyr, såvel som af mennesker, når undtages hunde og katte, der pænt lader dem ligge. Når fiskene har fået en "tanke" er det en lækker ret for både heste og får og undertiden køer. Svin, som bønderne er ved at lægge sig efter adskellige steder, bliver vendt til fra små.

Omtrent ved samme tid, som vi her havde storm og frost, meldtes der fra østlandet om 15 graders varme. Her har vi i den sidste tid haft mildt vejr, undertiden med regn og storm. Så nyder vi om aftenen at være inden døre. Og her sidder vi i stille ægteskabelig, idyl og hygger os i vor lille rød-linfarvede stue med mørke, stribede (jeg tror, det er) bomuldsgardiner og dito portiere. En pæn ensfarvet grå lenolium er "nylagt". Jeg kan ikke gå i enkeltheder, men vore to stuer er møbleret tilpas. Og min kone vil vide hver ting på sin plads og forstår og formår i det hele taget at gøre det rigtigt! Og vi har det godt og befinder os vel i disse omgivelser.

Det forbud, regeringen her fik sat igennem sidst i oktober, mod indflytning af næsten alt hertil, er nærmest en parodi.

Tolderne fik pludselig travlt og måtte have forstærket mandskab for at kunne ordne tilstømmende ansøgninger om at få indført både det ene og andet. Og der bliver indført adskelligt. Folk går til lægen og får attest på, at det er nødvendigt, de får grønsager, for deres helbreds skyld! Og så kommer der grønsager! Peter Heide mente at kunne få en sindsygelæges erklæring om, at det var nødvendigt at få juletræer indført, at hensyn til sindstilstanden! Fakta er i al fald, at her er juletræer i mængder. En har fået tilladelse til 1.000 m, en anden til 1.000 kg. o.s.v. Humbum! Told og importforbud fordærver folks moralske begreber og skaber svindlere. Ligeledes spiritusforbud. Der er i den sidste tid af myndighederne gået hårdt frem med smuglere og "bryggere", og fangsten har været god. Det giver jo i al fald penge i statskassen at have forbud, men forbedrer menneskenes børn, det turde være en slem indbildning! Bl.a. er tre af mandskabet på "Dronning Alexandra" nappet for smugleri og fået bøder på nogle tusinde. Og alt sammen for snapsens skyld!

"Ind under jul, hvor er det trist. Snefog og kulde og korte dage". Det kan med sandhed siges! Derude flyger sneen for stormens mægtige magt. Den lette, fine frostsne flyger hen over dale og bjerge og lægger sig hist og her i mægtige driver, mens stormen tordner og buldrer. I åen slår og skummer vandet bort under stormens slag. Kun kilderne pludrer på vanlig vis støt og stille. Damp ses ikke. Korte dage. Det bare dages ved 9 tiden, og allerede ved godt 3 tiden, må vi tænde vore lamper. Solen er slet ikke fremme, og da den kun kommer ganske lavt en stakket stund over skaret i fjældene, har vi ingen helt lyse dage.

Når vejret sådan raser, da lever vi et "ensomt liv på heden" og har kun nu og da forbindelse med vore naboer, når vore to landsmænd fra "Reykjum" kommer vadende gennem sneen og over åen i lange støvler, oliekappe og sydvest godt tøjret om hovedet, eller når vor alles ven Gudstein Jonsson (kaldet Steini) fra Reykjahvalli kæmper sig frem over tunene med mælkebruserne til os og fiskefamilien som bor her i kælderen. (hvis husbond nu i forrygende storm må fare til søs med en trawler og der holde jul med 16 timers arbejdsdag ved travl og net)

Transporten af vore tulipaner kan blive vanskelig med den megen sne, mælkebilen kan til nød liste sig til "Alefoss", men ad "Alefossbakken" kommer den ikke, og derfor ikke her ind i dalen til os. Mælken fra de 6 gårde må fragtes pr. slæde til Alefoss. Det kan være en hård tørn for dem, som skal bringe mælken, men en ægte islænding har nok taget mangan sådan tørn i forrygende snestorm og knagende frost, men det er vel som der står i en sang, at "frosten os hårde, og solen os smelte"

Men vi ved jo at vejret hurtigt kan skifte. Og det skete. I mildt og stille vejr kunne vi de sidste par dage før jul bringe vore tulipaner til Reykjavik i eget køretøj. Herhjemme plantede jeg i kurve og pakkede løse tulipaner, og Boeskov kørte de sidste dage to ture daglig med fuld læs.

Lillejuleaften er en stor dag for forretningerne i Reykjavik. Det er den eneste dag i året, der er åbent til kl. 12. nat. Alle andre dage i året lukkes kl. 7. Kl. 1½ nat kom Boeskov hjem og kørte igen kl. 7 morgen (24. december) med sidste læs. Og glad var jeg ved at komme af med tulipanerne. De var gennemgående kommen for tidligt i blomst, og de ældste havde vi måttet holde koldt i omtrent 8 dage, så de trængte til at komme bort, og de kom det.

Dagen igennem gjorde vi herhjemme vore juleforberedelser ude og inde. I køkkenet lagde Herdis sidste hånd på værket. Der var kager af mange sorter, lidt hjemmelavet marcipankonfekt (kartofler og andre gode sager) og så risengrøden med mandlen og en mægtig flæsketeg (som Boeskov en dag kom og skænkede Herdis) med meget mere. Der var travlhed, men det gik vist godt fra hånden.

Det frøs få grader, og stormen tog til og satte sne ned. Det var koldt. Bine, som skulle være her juleaften, kom, men Boeskov kunne først komme hjem på ubestemt tid på grund af overvældende travlhed. Han kunne derfor først spise ved 10 tiden. Og så tændte vi lysene og holdt jul. Bare vi fire unge mennesker. Men vi havde under disse, i al for Herdis og jeg, fremmede forhold en god og hyggelig juleaften. Julecigarerne manglede ikke. Dem kom Boeskov med. På "Middelfartsk" manér blev det sent, inden vi fik papir, æsker o.s.v. samlet af vejen. Vi fik adskillige gode sager.

Det måtte naturligt for Herdis og jeg blive en mærkelig juleaften. Men vi havde søgt at forlige os med tanken, og vi fik også en god og rar aften. Og så glædede og hjalp det os, at vi fra en og anden derhjemme fik så gode julehilsner.

Der er dansk gudstjeneste i Reykjavik tre gange om året. Til denne juledags eftermiddag kørte vi herfra egnen syv danske. Præsten Bjarni Jonsson holdt en udmærket prædiken, i det han gik ud fra et citat af H.C. Andersen. Dette var i domkirken. Desuden er der i Reykjavik frikirken, nærmest svarende til de danske valmenigheder, og en ny stor katolsk kirke. De 2 første er gamle, bygget af træ og beklædt med bølgeblik, den sidste bygget af Beton og sten.

Solen sås ikke. Først tredie juledag skinnede den igennem i nogle minutter. Og det var helt velgørende. Lavt som den står over skaret, kaster den lange, lange skygger fra fjældene ud over tunene og melterne ja endog helt over på dalens nordlige fjælde.

Omkring 1890 - 95 kom de første juletræer til Reykjavik. Begyndelsen gjorde nogle danske købmænd. Men siden er skikken efterhånden bleven almen kendt, og der er i de sidste år, med undtagelsen af i år, da der er nogle færre, indført særlig fra Danmark, eller fra Norge. Ca. 20.000 juletræer, hvilket vil sige et til ca. hvert femte menneske. (Ialt ca. 110.000 indbygger)

Julen i og omkring byerne fejres nok så nogenlunde nær som julen i Danmark. Julesalmerne er vore gode danske, oversat til islandsk. Andagt i hjemmene har nok fra gammel tid været skik, men vist særlig ved højtiden, når husets folk samledes, ligesom på, "sommerdagens første". (midt i april) Tidligere var det skik at give hinanden gaver på denne dag. Nu er det julegaver.

Den for Island ejendommelige måde at fejre julen på fra gammel tid findes nok nu kun i de mest afsides liggende egne af landet, hvor der er langt fra bosted til bosted, og hvor man undertiden har det meste af en dags ridt til kirke. Kørsel er umulig sådanne steder. Om en sådan jul fortæller Theodora Thorroddson: kl. 6 blev lys tændt i hver krog. (Jeg har selv iagttaget lys eller lamper i alle vinduer, selv kældergemsler o.l. er oplyst) tilføjet af Niels Tybjerg. Folk tog på sig sine bedste klæder og når alt var færdigt blev julesalmerne sunget og husandagten holdt. Efter andagten blev julekaffen drukket, og da stod fadene fulde af alle slags julebrød, af vafler, flødekager, æblekager og pandekager. Siden blev lys delt ud, et eller flere til hver. Det var uskik at røre ved kortene julekvelden eller at finde på anden moro, og heller ikke gik det an at læse i andre bøger end slige, som var gudsord. Derfor(!) var det almindelig at lægge sig i vanlig sengetid julekvelden. Men lysene blev ikke slukket "nottin helga". (julenat) Så kom juledag med et bjerg af "risengrynsgrød" med rosiner og kanel i, og mængder af røgekød, brød og smør, selvfølgelig hjemme-kærnet, og andre herligheder. Hvor der var velstand i huset, var der mange, der gjorde det til pligt for sig at glæde husets folk med puns og brændevin. Man måtte spille kort og more sig på anden måde, ligesom man også kunne tillade sig at læse i hvad bøger, man ville.

Dagene mellem jul og nytår måtte folkene bruge til at arbejde med deres egne ting i den tid, der blev tilovers efter "fjosstellet" (fjols = kostald) og arbejde med mælk og smør.

Gamlaårskvöld (!) blev fejret som julekveld, bare at det var skik at samle ned på bakken og brænde "ut ar". Og det var ingen nægtet at more sig så godt man kunne.

Endnu er der adskillige af familier, venner og bekendte, der kysser hverandre gamleårkveld og på den måde tilønsker hverandre. Dette kendes dog vist ikke meget i byerne, men mest blandt sveitefolk (landboere). Det samme er for en del brugt også ved "sommerdagen første", når man siger hverandre tak for vinteren og ønsker en glædelig sommer.

Nytårsaften (det synes mig egentlig rigtigere at sige "gamleårskveld" i Reykjavik er vist en del forskellig fra en nytårsaften i Danmark. Ingen restaurationer eller hoteller er åbne. De, der vil feste udenfor hjemmene samles på en stor åben plads midt i byen og brænder et mægtigt bål af, brænder ud året! Eller de laver lidt spræld med "kinesere" og "tudser", og gør grin med politiet!. Venner og bekendte besøger hverandre med en "tudse" og tømmer et glas på hverandres bedste. Der er sikkert adskillige, som får sig et slag kort denne aften, og natten med vist.

Dagene mellem jul og nytår var vi alene hjemme. Boeskov havde forskellig at ordne i Reykjavik og da han var færdig dermed var der bare ingen forbindelse herud. Snestormene havde i de dage været så voldsomme og stærke, at trafikken så godt som ikke kunne foregå uden for Reykjavik. Uden for Reykjavik stod en lang række af biler, som var kørt fast i driverne og forladt af al mandskab til bedre tider. Kun mælkebilerne (det er store lastvogne med plads i førerhuset til 8 passagerer) gjorde hæderlige forsøg på at komme igennem. Så kørte de tre biler i følge for i givet tilfælde at kunne skubbe eller trække hverandre gennem driverne. De medtog kun mælk (ingen pakker eller passagerer) og ca. 20 mand med hver sin skovl for at kunne grave sig løse om fornødent. Når det er værst kan bilerne ikke komme her i daler og ej heller i "Mossfellsdalen" ("nabo" dalen her bag vort nordlige fjæld) men mælken må bringes til "Bruarlandi" (skole og forsamlingshus) hvortil bilen oftest kan komme. I en af juledagene endnu før det var lyst kørte bilen vild herude på mellerne (mellerne er store flade strækninger med sten og sten, en sand stenørken) i forrygende snestorm. Når alt er hvidt, og det bestandig fyger tæt og voldsomt med stormen, da er det vanskeligt at finde frem på de store nøgne strækninger, hvor der ikke ses noget som helst kendemærke e.l. At holde sig til. Det var Steini, der måtte lede bilen på ret spor igen. En anden dag kom den af sporet i Alefossbakken og væltede på skrænten. Mælken flød bort under sneens dække.

Sådan som bilerne medbringer reservedæk, sådan medbringer de altid, sommer og vinter en spade for altid at kunne klare en "situation". Ligeledes bruges "snekæden" spændt på baghjulene, undertiden også på forhjulene for at undgå at hjulene "spoler" eller glider på sne eller is. Netop idag 2. januar 1932 har tre biler taget turen ud til Laugavatuskolen. (En landbrugsskole på vestlandet) De skal ad veje, som ellers kun er farbare om sommeren, men godt udrustet med fire kæder på hvert hjul og en god forsyning af redskaber går de i lag med "sporten" som det selvfølgelig er at kunne klare noget med bilerne, andre ikke før har gjort.

Det sidste nye er at Boeskov og Bine vil giftes snart. Dermed går Bines Danmarkstur i vasken. Hun vil selvfølgelig hellere det andet.

Og dernæst at Boeskov har lejet lokaler i Reykjavik til blomsterforretning. Det er den i november begyndte blomsterforretning, Boeskov nu overtager for egen regning. Det bliver dermed sandsynligt, at vi her i gartneriet vil "gøre" det mere i blomster på bekostning af tomatern. Hvilket jeg ikke har noget imod. Og økonomisk tror jeg, det vil blive mindst lige så godt.

Herdis og jeg fik nytårsdag besøg af vore landsmænd fra Reykjum, en dito fra "Alafoss" (klædefabrikken) og bestyreren af landbruget på Reykjum. (En ung islænding med Ladelunduddannelse) Det er fornøjeligt nu og da at have gode gæster. Vi fik ved den lejlighed sunget nogle af vore gode sange.

I julen havde vi besøg af bestyreren i gartneriet (Reykjum) hans kone og lille søn på 2 - 3 år. Så går det mest med det tyske. Min kone fører ordet! Jeg forstår lidt af hvert og taler dito. Det går bare fint.

Vore sidste chrysanthemum gik ud til nytår samtidig med de første lange tulipaner af sorterne Fr. Moore og Østurg. De er gode og efterspurgte. Sælges let i boden til 75 øre pr. stk. Reykjum har nu og da fået tulipaner hos os til deres bod i Reykjavik. Vi har hidtil kunnet klare os pænt både i kvalitet og kvantitet. Der gøres forskellige steder ihærdige forsøg på at få mange chrysanthemum frem til næste efterår. Et par af gartnerierne har været hos os og ville have moderplanter eller stiklinger i foråret. Men foreløbig finder vi det klogest at passe på dem vi har. Jeg vil anstrænge mig for at få de flest mulige planter frem og vi skulle gerne prøve at få nogle sent i blomst. Sidst i denne (januar) måned skal det gå løs med stiklinger, dersom det bliver klart i vejret, ellers venter jeg til senere.

Første halvdel af årets første måned er gledet bort med vinter. Stadig frost, blot nu og da afbrudt af en smule tøj, af og til en rask storm, der kommer med flygende let sne dels ned fra fjældene, dels nye forsyninger oven fra. Ind imellem den "vilde rasen" var det klart og stille, og da er her smukt. Disse mægtige fjælde, denne storladne natur med vidder og højder i hvidt. Fjernt står Jøklen med sine solforgyldte tinder. Nære og fjerne fælde stikker hist og her en mørk klippeknode frem af sneens dække. Nu og da raser stormen der, og skyer af sne flyger og fejer hen over fjældsiderne.

Den 13. januar fejede snestormen ned over dalene, og den hev og sled i alt. Det var kun med stor besvær man kunne liste sig fremefter, når man nødvendigvis måtte udendørs. I drivhusene her søndredes få ruder, på den anden side af åen en snes. Det var hårdt vejr og slet ikke morsomt. Gud ske lov den varede kun nogle timer.

Sneen ligger endnu 17. januar og breder sig fremdeles nu og da i mægtige driver, der spærrer al trafik. Ingen bil har i 8 - 10 dage kunnet

bane sig vej herud. Bønderne må selv pr. slæde fragte mælken til Reykjavik eller til Kollefjord hist ude, hvorfra en motorbåd bærer det over de blå bølger til Reykjavik. Da er det i denne tid sparsomt med mælk, da det ofte er ugørligt at transportere den ad de lange veje. Snebilerne, hvoraf der er 3 - 4 på øst- syd- og vestlandet er i travl beskæftigelse og kører, hvad de kan nå af mælk, hen over snemarkerne, trodsende lavaens og det øvrige landskabs ujævnhed. Der hen over, hvc man ved sommerdage vil synes, at tanken om nogen art af trafik ville være vanvittig, kører snebilen mod Reykjavik med mælk til sultne mund. Snebilen er at se som en almindelig stor lukket lastvogn. Men på begge sider mellem for- og baghjul sidder et helt lille maskineri i forbindelse med baghjulet om hvilket der, i forbindelse med de mindre hjul, som ligge foran dette, er anbragt et bredt stålband, (led ved led, som en slags larvebælte) der bærer bilen oppe på sneen. På forhjulene er anbragt brede ski, som kan løftes op om hjulene, så disse er frie, når bilen kommer ud, hvor ingen sne er.

Dette uvejr volder selvfølgelig også os vanskeligheder, særlig da ved transporten af blomster. Boeskov begav sig til fods på tur til Reykjavik, og da vejret fremdeles var slemt, havde han ikke anden udvej end at låne en slæde for at komme hjem igen. Og det skete med vor landsmands Bøgeskovs hest og slæde. Det er ingen fornøjelsestur, når det er hårdt vejr, og det pisker med sne lige mod en. Nå, Boeskov har vist ofte været ude for sligt, han kom hjem med en god forsyning af allehånde varer, som Herdis i mellemtiden var begyndt at savne og havde måttet låne forskellige ting på Reykjahvalli, ligesom hun også der et par gange havde fået en bønne "styer", som er en efterspurgt vare her i huset. (Herdis er vist ved at komme efter det også) En dag sendte Ingun (konen på Reykjahvalli) også en frisklavet blodpølse med herover. (De laves af fåreblod) Dagen efter tog "lille Hansen" (kontrol-

assistent som bor her for tiden) og jeg afsted til Reykjavik med en portion tulipaner. (250 stk., prisen er 70 øre i forretningen) Vejret var stille og mildt og det var en morsomt slædetur med den lille islænder. Det var en tur der varede fra 9 formiddag til 1 middag. Vi ville gå hjem om aftenen, og da kl. var 6 startede vi fra Bøgeskov. Det var en lidt tung marshtur gennem de mægtige driver, der lå lige uden for byen, og hvor der var gået og slædet en del, så der var ujævnt og ikke godt at gå i mørke. Da vi havde gået en halv time, begyndte det at sne, og det blev også ved til vi var hjemme kl. 10.30. Det tog til at blæse, men takket være medvinden gik det godt fremad. En tur i mørke og tyk snefog er ikke nogen lysttur. Disse veje der snor sig som orm og går i bakke-dal, og som går over åer og bække, de tildels er overdækket af sne. Alle spor var føjet til, og vi så ikke langt omkring os, men nok til at vi gennem snetykningen kunne skimte hegnsplæle o.l. og derved ane den rigtige vej. Ved hjælp af vore kosteskafter, som vi, når vi går side om side, må have i henholdsvis højre og venstre hånd holdt vi os a'jour med vejkanterne og de tilstødende grøfter. Men man har godt af en sådan tur, og det var med god appetit vi spiste en god portion "skyer" med mere, som Herdis opvartede med ved hjemkomsten.

Salget af blomster går ikke overvældende. Der er nogen stilstand, hvilket måske er naturligt på denne årstid. Vi har ellers gode tulipaner, som vi da også endnu 19. januar har fået afsat, skønt lidt trevnt.

Det er meget almindeligt at løbe på ski her. Og med vinteren vi har

nu, tager denne sport fart. Ofte tager folk fra landet turen til Reykjavik pr. ski, når kørsel er umulig. Ofte "stikker" de da den lige vej over fjælde og dale. Boeskov har fornylig gjort turen. Vor landsmand Hyldal-Christensen, fjosemand på "Reykjum", er ivrig skiløber og forlyster sig i fjældene her omkring, når "fjosslettet" er til side. Jeg selv har gjort et lille forsøg ved at gå på ski fra Alafoss og herhjem. Det er sikkert en udmærket sport.

En islænding, Sigurd Sigurdson formand for landboforeningen, har rullet sig ud med en meget interessant artikel i Sjællands Tidende om havebrug m.m. på Island. At han i den historiske oversigt et par steder benytter sig af bevidste usandheder, kan vi lade ham selv rode med. Hvad der er dansk er nu engang kommen i skudlinien her.

Vi skriver den 19. januar. At dagene længes ses tydeligt nu. Det er lyst kl. ca. 9 og vi kan let se til udearbejde til kl. 4.30. Vore arbejdsdage er jo korte. Indendør er selvsagt ikke meget arbejde ved de få hus, vi har. Men ude er der nok af arbejde til de korte dage, når ikke frosten hindre os. Her er forskellige små pletter, som endnu aldrig har været behandlet og dyrket, og det er god tidsfordriv ved planering o.l. at tage "nyt land i besiddelse". Det er forholdsvis små "bidder" vi vinder ind, men de betyder så meget mere her, hvor vi i forvejen har så lidt jord. Desværre bliver her næppe bygget drivhus i denne vinter, takket være den mindre gode forretning med løgene. Når en gylden skal betales med ca. 2,60 kr. skal man se sig godt for, hvis man skal klare løgdrivningen nogenlunde. Det er en farlig spekulation.

At en vinter på Island kan blive dyr, ses deraf, at mælkeselskabet i Reykjavik blot på en dag måtte bekoste 1.800 kr. for at få mælken til byen. Bilerne kørte fast en efter en, enkelte led skade og forstærket mandskab og snebilerne måtte til for at få mælken frem. Endnu 21. januar er al trafik umulig, når undtages hesteslæder og snebilerne. Men disse sidst overkommer kun den del. Bønderne må slev pr. slæde få mælken til Reykjavik eller til fjorden, hvor båden tager imod. Vi her er godt afsandrede fra byen. Nu og da får vi tulipaner til Reykjavik pr. slæde. Men det er usikkert og besværligt.

Sidst i januar er fiskeriet bedret betydeligt. Det var meget sløjt en tid, og flere trawlere havde lagt op. Efterspørgsel efter fisk i udlandet var lille, og priserne i høj grad derefter. England tog ikke mange, og i Tyskland betalte de endog en enkelt gang så lidt som ca. 2.000 islandske kr. for en ladning. England har i den sidste tid betalt godt, indtil 20.000 islandske kr. for en ladning. Trawlerne er som regel en uges tid om at tage en sådan ladning. Man forstår, at det betyder meget for Island, om der er gang i fiskeriet. Er der det, da kan de 40 trawlere selvsagt indbringe mange værdier. Ligeledes motorbådene, som dog vist mest fisker til landets forbrug. England og Frankrig har selv mange trawlere på fiskeri heroppe, og også Spanien tænker nu på at sende en flåde herop. Det kan selvfølgelig med tiden komme til at smerte Island, dersom det da ikke skal gå som med den danske fiskeflåde med moderskibet "Stauning" i spidsen, der nu er lagt i Engelsk havn for svigtende betaling. Det har været hårdt liv på søen i denne vinter. Fornylig strandede en engelsk trawler ved Vestmanøerne. Mandskabet reddedes, men to blev fuldstændig splintret og slugt af søen, der tog hver stump med sig. Der fiskes i al slags vejr, og da

har hver mand kun at tænke på sit arbejde ved trawl og net. Undertiden - således fornylig to fra samme skib, hører man om fiskere der slås over bord af søen, og forbliver borte. Eftersøgning er slet ikke muligt. Det er hårde og strænge kår.

Jeg har uden held siden først i december sået flere hold tomater. De har alle været meget dårlige og kassable. Det giver nogle lange stængler, gule og skøre, uden saft og kraft. På Reykjum har jeg haft lejlighed til at se tomater udsået i efteråret og kultiveret i små potter i vinter. Det har jeg også lært af. Men den 21. januar såede jeg igen tomater og de første levkøjer. Nu fem dage efter står de fine og friske (men lidt gule eller blege er de) og er snart tjenlige til prikling. Jeg håber på godt vejr af hensyn til deres fortsatte trivsel. Men foreløbig er det gråt med regn nu og da. Thi den lange vinter, vi har haft er afbrudt med stærk tøj. Den 23. januar kom et mægtigt tøjbrud. Nu og da stormtag med stærke regnskyld, undertiden med lyn, torden og lyn kommer oftest her om vinteren, men kun sjælden. Vi havde en nat i december en voldsom prøve på det. Og det er voldsomt, som det kan gå for sig, når tøjbruddet først kommer. På ganske få timer kan meget store mængder af sneen forvandles til rindende vand, der stormer afsted i åen, som er i voldsom oprør. Fra et sneskred i fjældene kom store sne- og ismasser styrtende afsted med en voldsomhed, som satte åen i en tilstand, som man dårlig kunne tænke sig. Den å, der i al fald oftest løber støt og stille, og hvorover man ofte går tørskoet, blev forvandlet i et nu til en stormende flod med skumsprøjt og spektakel, efterladende sig store isblokke på åbredden. Men det er velgørende med tøj nu efter den megen sne og frost. Og straks er der kommen liv i forbindelsen med byen. 25. januar var mælkebilen på Reykjum og Reykjahvalli for første gang i tre uger. Boeskov og jeg tog turen med til Reykjavik, og om eftermiddagen kørte jeg med en lastvogn hjem med kul og stenolie, (petroleum) madvarer og meget andet. Det er jo med at forsyne sig, om man skal få vinter igen.

Det liver vist en del op på folk her, når der indløber telegram om, at en trawler har solgt til gode penge. Således fornylig, da en trawler solgte i engelsk havn for 40.000 islandske kr. (Der indløber altid telegrafisk meddelelse fra pågældende havn) En sådan pris er ikke opnået siden tiden omkring 1924. Det er særlig "isfisk", der fiskes om vinteren. D.v.s., det er torsk og isa. (Isa ligner torsk) De pakkes i is i lasten og sælges i udlandene i denne isede tilstand. Særlig England, jævnlig Tyskland. (Man hører jævnlig om, at det ene lange jernbanetog efter det andet afgår fra pågældende engelsk havn til London med islandske fisk) Det er jo ikke småfisk, der fiskes. Ingen under en vis størrelse (7 - 8 pund) bliver i kurven, og langt den største part er meget større. 15 pund er en almindelig størrelse. At der i farvandene er enorme mængde af fisk, det forstår man, men det er nok noget af en kunst at kunne finde de rigtige steder, som det er skibsstyrerens opgave at sørge for. Og det er der mange, særlig islandske der kan. Derfor er det vel, at islandske styreere er efterspurgt også til udenlandske trawlere.

Islændinge drikker megen kaffe. Og der er altid en velstand af kager til kaffen. Ofte småkager. Enkelte danske har jeg hørt misfornøjet med de mange kager. De vil hellere have det gode rugbrød og hvedebrød! Der er altid på et kaffebord "hugget melis", som her hedder "moli-sykur", og man kan da altid se unge og gamle af begge køn spise

"molisykur" til den sidste halve kop kaffe. De kalder det at drikke "molikaffe". Islændinge ryger vist ikke så meget som vi danske. Jeg har hørt sige, at dansken og piben er uadskillige. Dog er fænomenet her ikke ukendt blandt islændinge her ved Reykjavik, så lidt som ciga retten er det. Langpibe kendes overhovedet ikke Island. Bestyreren af landbruget på Reykjum sagde engang til mig, idet han tog cigarkassen frem fra skabet, at det er kun her ved hovedstaden Sveitefolk kan til lade sig sligt. Og det er nok ikke almindeligt. Manden, der sagde det er fra nordlandet, hvor de åbentbart ikke tillader sig den luksus. Men der og alle andre steder, hvor der ikke ryges, snuses der, undertiden både i næse og mund. Man møder ikke mange islændinge uden snusedåse eller, horn. (Det er et fårhorn med låg på den brede ende og en prop i den tynde ende) Man løsner proppen og stikker hornet i næsen. Eller man lægger snusen i en lang stribe på håndens bagside og suger det ind i næsen. En halvdel i hvert næsebor. Og så lidt ind bag underlæben også. Og kort tid efter hænger den "dejligste" sovs i skæg og mundvig i al fald for en dels vedkommende. I Reykjavik og muligt i flere byer sidder gamle mænd og tjener en daler om dagen ved med hakkebræt og kniv at pulverisere det rene tobak til snus, der er endnu finere end det af gartnere anvendte tobaksstøv.

Der har ikke tidligere hverken vinter eller sommer været nogen arbejdsløshed i Reykjavik. Der var brug for alle mænd, ja og kvinder. Disse udgør en stor del af de arbejdere, der arbejder med fisken i land. Når saltfisken pr. bil kommer fra havnen til tørrepladserne er det ofte kvinder der besørger udlægning af fiskene på stenene. Det er derfor meget almindeligt at man i Reykjavik ser unge og ældre kvinder i "overtræk" og lange gummistøvler, og madkassen under armen. Det er om sommeren, bådene "går på salt" eller "på sild", og mange piger søger arbejde ved dette og tjener sig en god sommerløn. Om vinteren er de så huslige. (Danske piger har gode chancer i Reykjavik, særlig om sommeren. Men mange danske piger har gode pladser i Reykjavik året rundt, og tjener en løn der ligger nær ved pigelønnen i København) Fra gammel tid har det været almindeligt, at bønder tog på fiskeri, når der var mindst at gøre på gårdene. Mange steder er der endnu ingen "sving" i bønderne om vinteren. De passer køer og får og heste, som sandelig ikke får megen pasning. Ellers plejer bønderne deres private interesse og må have god tid til at fortælle hverandre historier, sådan som islændingene gennem århundreder har haft det for skik. Et eksempel på islændinges lyst til at komme på søen (vel nok en del skyldes det den gode fortjeneste, det ofte kan give) har vi herved at en ung privatlærer på Reykjum i vinter foruden en løn af 100 kr. pr. måned plus ophold har betinget sig ret til at komme med på fiskeri til sommer. (En bror til bonden på Reykjum er skibskaptajn) A propos bønderne. Det er tydeligt, at mange gårde her ved Reykjavik, eller rettere: på syd- og vestlandet er begyndt at sørge for også at udnytte vintermånederne til produktivt arbejde i bedriften. Og det burde være klart, at det er en simpel nødvendighed. Og med en vinter, som den vi har i år, da er der rig lejlighed til udearbejde. Men i Reykjavik går der i vinter en stab af arbejdsløse 6 - 700 i tallet. Deriblandt desværre nogle unge danske, som for de flestes vedkommende er kommen herop gennem D.I.-Samfund som gode og dygtige landmænd, men som efter at have tilbragt et halvt eller helt år på landet har fundet ind til byen til "lyset" og "livet". Forskellige fag i Reykjavik har sin fagforening, men nogen understøttelseskasse findes ikke. Og hvem der skal ind i de "overflødiges" rækker må selv slås for fornødenhederne til livets ophold eller mælde sig til fattighjælpen. Der er nu og da lidt uro i geledderne med en "klat" kommunister i spidsen. Men man må håbe

at spørgsmålet om livsnødvendighederne til en sådan skare må blive løst betydeligt bedre, end andre parlamentariske styrelser har formået det i andre lande. Håndværkere som snedkere, tømrere, murere, mekanikere, slagtere og flere andre har i de senere år været stærkt efterspurgte her, er det vel til dels endnu, i al fald om sommeren. Og så er der i høj grad chance for en dygtig anlægsgartner! Desværre har man ikke den fornødne kundskab, ellers var det måske vejen.

Der er mange danske bagere i Reykjavik. Vi har fornøjelsen at kende en af dem. Vi har nu og da besøgt ham, når vi har været i Reykjavik. Kjerff hedder han og har stort bageri med 11 - 12 udsalg i byen. Om sommeren kommer han nu og da bilende herud og ser til os og har da ofte hovmesteren fra "Dronningen" eller "Island" med. Det er et lille gemytligt selskab, og vi havde ofte sidste sommer megen fornøjelse deraf. De går lige løs på tomater, ærter, hæper (mairoer) m.m. og nyder rigtig at "være på landet". Som erstatning for fortærede grønsager efterlod de ofte et par "gamle carlsberg". Og det er komisk at se, hvordan danske ligefrem kan glædes blot ved synet at en "god dansk". Sligt fås jo ikke her i forbudslandet. Den samme bager leverede os nogle ekstra fine fastelavnsboller. 12 øre pr. stk.

Glima er vel nok noget specielt islandsk, og den dyrkes vist ret flittigt af ungdommen. Jeg har egentlig tidligere ment, at glima måtte sidestilles med brydning eller boksning, og at dens udøvere måtte være hårde, selvbevidste og måske lidt brutale. Men efter at vi en aften i denne (februar) måned har overværet en glimaaften på Bruarlandi og siden set glimafolket andet sted, ja, da får man andet indtryk og andre tanker om udøverne. Man er ofte, eller har ofte været stillet overfor mennesker, som, når de havde givet sig hen til en gren af sportens mangfoldige, var fortabt for alt andet. Jeg har ikke indtryk at sligt her. Ikke fordi kirkegang er et bevis på, at pågældende er bedre menneske. Men når man ser glimafolket troppe op ved gudstjenesten i den lille højtliggende Lagerfellkirke, for at spille orgel og være med i det blandede kor, der synger flerstemmigt for ved salmerne eller blot for at få sæde på de meget smalle bænke med den lodrette ryg for at lytte til den unge, lyse præsts udmærkede prædiken, ja, da får man uvilkårligt, synes jeg, andre tanker end dem, man må have tilovers for de sportsmænd, der ikke har sans for andet end "en venstre hånds kæbe", eller gerne giver 20 kr. for at se en mand i "forum" få en blødende næse! Det var på "Bruarlandi", kresens altingsmand (en søn af den mægtige Thor Jensen på "Korpelstad") holdt et lille foredrag om sport før og nu, hvorefter glimaen tog sin begyndelse. Det er stoute karle, der møder frem i stramtsiddende tricot og med de fornødne remme om livet og benene. Med styrke og behændighed kæmper de parvis, indtil den ene har fået albue og skulder mod gulvet. Så er han overvunden. De har hele tiden fat i hinandens remme, og de løfter hinanden højt over gulvet for i næste øjeblik at prøve at sætte modparten til gulvet. Enhver værger for sig med indøvede "greb" og "kast" og der er hurtighed og snille over det.

For Herdis og jeg, som ikke før havde set sligt, var forbauselsen stor, da der midt under foredraget kommer en hund spadserende ind i salen og knurrende tager plads midt inde i den tætte forsamling. Også under den efterfølgende dans var hunden nærværende, indtil en mand tog den i pelsen og løftede den over mængden til udgangen.

Vi fire herpå Blomvang var bilende til kirken (en halv mil herfra) men ellers var kirkegængerne gående, cyklende eller ridende. Og det er morsomt at se disse ryttere af alle aldre, bl.a. en gammel kone "velindpakket" med bl.a. tror jeg et halv dusin halsklæder. Også præstefruen var blandt det ridende kirkefolk, og som flere andre klædt i ridedragt med spidsbukser og lange støvler o.s.v. Præsten selv var cyklende af hensyn til den megen omklædning, der ellers ville være. Der er i kirken et lille orgel, og om dette står en kreds af sangere. Ca. 20 i tallet. Også her havde vi "fornøjelsen" at se en hund komme logrende op gennem kirken. Uvilkårligt måtte vi trække på smilebåndet, hvilket præsten havde lagt mærke til. Og han fortalte os bagefter, at det var ret almindeligt. Men værst var det, når der var en 2 - 3 stk., og så degnen gjorde forsøg på at jage dem ud! Der var ca. 50 mennesker i kirken, koret iberegnet. Og jeg hørte præsten udtale sin glædelige forbauselse over, at der var kommen så mange, og at de var kommen i ordentlig tid. Ja, det er vist ofte, at der ikke er ud over en halv snes mennesker i kirken, og det er endog sket, at præsten og degnen har været ene. Så får de hos bonden på "Lagerfell" (en gård der ligger lige ved kirken) en kop kaffe og eventuel et slag kort.

Herdis og jeg har i februar foretaget os et par fjældture. Vejret var ofte stille og mildt, og da var det fristende at se ud af dalen. Og ved fossernes spil og kildernes kluk nød vi rigtig at være ude. Hist og her, hvor der var læ for østenvinden, lå sneen endnu i mægtige snavsede og hårde driver. Ofte havde sneen lagt sig tykt og fast over vandløb, og vi kunne gå over disse "snebroer".

En søndag eftermiddag havde vi besøg af Helgi og Ingun. (Fra Reykjavhelli) De kom sjældent hjemmefra, travlt beskæftigede som de altid er og vi blev forbausede ved at se dem komme. Samtidig havde vi besøg af en landsmand fra "Alafoss". Helgi er en ejendommelig mand, kan man vist sige. Gammeldags, men klog. Med megen interesse så de vore billeder både af vor familie og vort land, og bogreolen fangede snart Helgis interesse. Men han savnede nogen islandske bøger imellem alle vore danske, men dog var det ham måske en trøst at vi dog havde et par bind af Gunnar Gunnarsson, ganske vist på dansk. Vi havde et fornøjeligt kaffebord, og det var morsomt at have hos os så gode, men sjældne gæster.

Først i februar havde vi for første gang rigelig af tulipaner. Der var meget lidt handel i boden, og det var slet ikke morsomt at se de gode tulipaner stå og blive for gamle. Men Boeskov tog også en dag, for at dog nogle kunne have glæde af dem, en favnfuld med til sygehus og alderdomshjem i Reykjavik. Salget bedredes efterhånden, og sidst i måneden var det knap nok vi kunne følge med efterspørgselen. I samme måned skar vi en del forglemmigej i bæk. De sælges i bundter á 10 stk. til 50 øre. Den bæk hvorigennem varmeledningen løber, er tilplantet i november, og de er gode der. Betydelig bedre end forglemmigej udplantet i hus på samme tid. Af azalea sælges der en del. Det er jo min egen private forretning, og den skal nok give en pæn biindtægt. De er gode med mange blomster og sælger til 6 - 8 - 10 kr. pr. stk.

Af forårsarbejde i gartneriet lavedes der forskelligt. Den 11. februar blev de først chrysanthemum stukket i kasse (ca. 1.500). Af levkøjer blev der sået et par hold mere. Huset i Reykjavhelli skal fyldes med

levkøjer og lidt calendula, ligesom jeg vil plante nogle levkøjer i bæk senere. I huset vil vi plante midt i marts. Agurker blev sået og pottet. Vi skal have den samme lille afdeling i huset med agurker, som sidste år. Men jeg har sikret mig betydelig bedre jord og gødning end vi havde i fjor, og jeg går så på den igen i håb om bedre resultater end sidst. Tomater skal vi kun have i et hus. Planterne er efter omstændighederne gode. Hele februar måned var meget mild, men solen sås så godt som ikke. Og når det er stille i vejret, hvad oftest var tilfældet, har vi en stegende varme i husene. Men enhver gartner ved, at det dur ikke med den megen varme, når det ikke er tilsvarende lyst. Derfor var vejret slet ikke godt for de forskellige småplanter. Men det gik. Men hellere ville jeg have sne end dette grå og mørke vejr.

I førstningen af måneden (er det måske rettere at sige "begyndelsen") havde vi i al fald her hos os solopgang kl. 11. Da stiger den over fjældet, men betydelig længere mod øst end en måned tidligere, da den også sås kl. 11. Det er dog lyst allerede kl. 8.30. Nedgang kl. 4, mel lyst til ca. 5.30. Her kan solen dog ses hele året, selvom det i vinterens hjerte kun er 2 - 3 timer. Man forstår, at dens bue ikke er stor. Men adskillige steder ses solen ikke i flere uger. Ja, endog nogle steder i 80 dage. Det er selvfølgelig fjældene, der tager den, og hvem der bor helt ind under fjældenes nordsider må længe leve i en sølløs verden. Så forstår man måske, når man ved hvad solen betyder for mennesket, at der er glæde når solen første gang viser sig i al sin glans over fjældtoppen. Og ikke underligt at folkene fra de forskellige boelssteder i det "sølløse land" stævner sammen en sådan dag og laver en lille glædesfest ud af dagen med en tår ekstra "molikaffi" og hvad der nu ellers kan bydes på.

Der er ikke megen sne i fjældene nu. Kun nogle hvide pletter hist og her, hvor ikke vinden rigtig når ned og jager sneen bort. Det var meget mildt i februar. Nogle dage først i måneden målte jeg 8 grader c. I de samme dage hørte vi fra Danmark om 3 - 7 grader c i slutninger af januar. Vi kan altså også have mildt vejr her. Den 9. havde vi 6 grader c, og solen steg over fjældet kl. 10. Så nu går det stærkt med den, og den når godt ind i vore stuer herholdsvis formiddag og eftermiddag. Den 23. februar var temperaturen på sit højeste 10 grader c.

Sidst i måneden hørte jeg om store mængder af drivis, som ligger pakket sammen ved nordvest, og nordkysten ca. 30 sømil fra land. En enkelt havn er tildels spærret af isen. Det menes at være is fra Grønlandsjøkler, der føres af strømmen her over mod Island. Og man mener, at man derved har forklaringen på det grå og tågede vejr, der har hvilt over landet den sidste tid. Derved at Golfstrømmen lader store masser af isen fordampe, så den driver med vindene ind over landet og giver ofte regn, men mest bare nogle store tunge skyer og tågebanker, som ligger højt og lavt. Det er for mange år siden sket, at der med isen fra Grønland er kommen isbjørne til Island. Hvilke dyr ellers ikke findes her.

Det sker nu og da, at fru Frecenius, den tyske gartnerkone på "Reykjum" aflægger et lille besøg her med sin 2 - 3 årige søn. Særlig Herdis har fornøjelse af disse besøg, da de endnu oftest har været eftermiddagsbesøg. Og desuden er min kone jo god i det tyske, og det går vist ret

godt. Knægten kalder Herdis "die kleine tante" eller hun havde en tid fået navnet "tante Radis", hvilket vist nok er glemt igen. Først i marts var Herdis til konegilde hos den samme frue sammen med flere, bl.a. Ingun og fruén på Reykjum. Med det islandske går det godt for Herdis. På Reykjalvalli aflægger hun nu og da visit, når hun skal betale mælkeregning (pr. måned) eller hun selv vil over med mælkespanden. Dette besørger ellers børnene i kælderen, eller når det er slemt vejr oftest Steini. Så får Herdis et kursus i "målet", mens hun på hø eller hvad det nu er for en kasse, nyder en kop kaffe eller et glas mælk.

Så glemmer vi for en aften det lille ord der hedder "krise", siger Christensen, "Fjösemanden" á Reykjum, idet han stiger ind i bilen sammen med os fire her at tage en tur i "gamla bio". Det er langt at køre for at komme i bio, men det er også sjældent det sker. Vi har jo knap 20 km. til byen, og mellem den og os findes ikke nogen slags af forlystelseshuse så lidt som en købmand e.l. Den danske talefilm hed "Hotel Paradis", og det var et dårligt dansk produkt! Herhjemme gav Herdis kaffe til Christensens flødekager..

Jeg fik uventede "fødselsdagsfremmede" i år. Over middag kom to islandske kvinder med en hilsen til mig fra en kollega i København. Den ene havde bl.a. været på landbohøjskolen og skulle nu passe et lille gartneri her norden for fjældet i Mosfellsdalen. Der bygges nu og da hist og her et lille drivhus, og adskillige er ved at være klar over, at der er noget at gøre. Det er endnu oftest kun amatører der bygger sådanne små huse og vil prøve med lidt tomater eller andet, men det skal jo nok komme en tid, da det hovedsagelig er det erhvervsmæssige der bestemmer byggeriet. Om aftenen havde Herdis dækket et festligt bord med chokolade, kaffe og kager i lange længder. I dagens højtidelige anledning, også en ekstra fin æblekage med flødeskum og nogle røde "klatter", og så en lille pakke cigarer. Gæster var vore "naboer" (Boeskov og Bine) og Christensen.

Som eksempel på at gode og dygtige fordermestre kan erholde gode og vellønnede pladser her er det, at Chrstitensen for sommeren skal have 150 kr. pr. måned + kost, logi, vask samt 500 kvadratmeter jord (varmt) som han må sysle med i sin fritid. Han regner med, at det skal give ham 200 kr. i sommer. Hvilket nok skal slå til. Men det skal være folk med "krummer" i, der vil have sådan plads.

Det har ofte set ud til her, at vi skulle få et kompagniskab eller lignende ud af vort samarbejde. Ja, det gør det egentlig endnu, men foreløbig tror jeg, det er klogest at lade sligt fare. Boeskov gav mig forslag om at dele halvt. Men efter lange overvejelser kom jeg til det resultat: ikke at ville noget sådant. Måske senere når Boeskov selv varetager forretningen, dels butikshandlen, dels en-gros-handlen af grønsager. Da tror jeg, det kan gå, og vi er da også enige om, at det ville være det rette. Den ordning, vi nu har lavet er gældende fra april 1932 til april 1933. I fast løn skal jeg have 165 pr. måned (som jeg har nu) der foruden 5% af de første 10.000 kr. omsætning, 3% af næste 5.000 kr. og 1% af omsætningen over 15.000 kr. Jeg regner, at omsætningen vil blive 16 - 18.000 kr. Der foruden selvfølgelig boliger (vi får fra maj et lille værelse her under stuen til tøj og andet) samt de grønsager vi kan spise og sylte, og det er mange! Vi er til-

fredse med denne ordning og mener, den er upåklagelig. Herdis mener at kunne klare sig med 50 - 55 kr. pr. måned til husholdningen i gennemsnit for hele året. Selvom det er rigtigt, at mange ting til husholdningen er dyre her, så har vi dog adskillige fordele, som opvejer det første til den gode side. Som eksempel kan nævnes dette, at Christensen forleden kom med en lille tvillingkalv på ca. 18 kg., som han ville sælge for 50 øre pr. kg. Bine og Herdis fik hver en "bid" og familien i kælderen klarede resten. Desuden er fisk en fortrinlig spise og der kan altid laves god og billig mad deraf. En fiskebøf er god! Godt med løg og brun sovs! Klipfiskefrikadeller får vi her gerne en gang om ugen. Dagen efter almindelig kogt klipfisk. Bine og Herdis har købt en sæk mel (100 pund) til 15,40 kr. I 10 pund poser koster mel 25 øre pr. pund. Rugbrød koster for tiden (marts) 45 øre. St. melis 27 øre pr. $\frac{1}{2}$ kg. Herdis siger nu, at en fisk på 4 - 5 pund koster ca. 35 øre. (En sådan størrelse er en meget lille torsk eller isa her) Margarine koster 90 øre $\frac{1}{2}$ kg., og flæsk er både saltet og "pebret", det koster ca. 2 kr. pr. $\frac{1}{2}$ kg. Fersk flæsk fås ikke altid, kun vist ved jul og andre tider når der slagtes nogle få svin. Islændinge spiser ikke meget flæsk, endnu. Men det kommer!.

Ved et besøg hos Peter Heide (stor-importøren af grønsager) fik jeg lidt af vide om de vanskeligheder, der er for tiden, når man skal have varer fra udlandet. I dette tilfælde fra Danmark. Trods forbud mod indflytning af forskellige varer, får han alligevel store partier ind. Og trods forbud mod at sende over 100 islandske kr. ud kan han alligevel ved hver gang, en sending er på vej at sende til bankdirektøren, komme af sted med at få regningen klaret. (Der er en dansk direktør ved en af bankerne). Men sagerne er kostbare. Gulerødder koster 40 øre pr. kg. Rødbeder det samme, og der er rivende afsætning. Porre koster 3 kr. pr. dusin. I det hele taget gælder det, siger Peter Heide, at efterspørgslen efter grønsager er strækt stigende.

På min lille nyerhvervede jordlod i "krogen" vil jeg i sommer lave nogle blomkål, karotter, radiser og porre. Radiser, har jeg altid hørt kunne ikke sælges i Reykjavik. Men jeg er inde på, efter forskellige udtalelser, at det er prisen, der er lidt i vejen med. Den er for høj. Men det er det sædvanlige. De islandske gartnere har været vant til fabelagtige priser, og til en mindre pris "betaler det sig ikke at have arbejdet med at trække sådanne småting"! Det skal nu mere mig at prøve, om ikke jeg i en 6-ugers sæson kan lave en "hundrede - karl". I den første bog af mine optegnelser omtalte "pletten" tilhørende Helgi på Reykjahvalli har jeg lejet ca. 800 kv. meter dyrket jord. Som jeg med men kones hjælp vil pusle med i de lange lyse sommeraftener. Jeg skal give 75 kr. i leje for sommeren. "Pletten" har jeg tit og ofte ønsket mig ejer af. Var jeg det, da tror jeg ikke, jeg kunne ønske mig nogen anden plads at virke på og med. Men, men! der er nok en anden, der får førsteretten dertil. Og den skifter nok ejer engang i løbet af et år eller to. Boeskov er den heldige. Og det nytter ikke, jeg tænker på engang at få "pletten", med mindre jeg kan få del i den, dersom vi efter årets forløb fortsætter sammen. Det vil jeg i al fald stille som betingelse. For man bliver en lille smule "gram i hu", når man ved, at Boeskov vil fraråde Helgi at sælge til mig, fordi han er bange for en konkurrent. Men det har de i al fald til fælles, de islandske gartnere, at de gruer en stund for fremtiden, så snart de hører om noget nyt hos "naboen", eller de erfarer, at der er dukket en ny lille bedrift op. Og så er den dog langt, langt endnu, før behovet af grønsager og blomster er tilfredsstillet. Men alt på dette område er jo så forholdsvis nyt, og det kniber vist

en del med at forstå, at selv med en lavere pris for produkterne, kan forretningen blive god og rentabel, når ellers de vil arbejde systematisk og planmæssigt og komme ud af den slemme fejltagelse, det er at tro, at man når ligemeget, enten man bruger en hjulbør eller en "kanet". Men blot ved at se tilbage på det forløbne år her, da ser jeg tydelig, at der er sket ikke så få og små fremskridt inden for vort fag. Og jeg tror sikkert at der i de kommende år vil foregå en fortsat udvikling, som også vil gå i retning af endnu mere tidssvarende, planmæssighed og rentabilitet. Det er ingenlunde tvivlsomt, at man for en stor del kan specialisere sig, i af fald indskrænke produktionen til kun at omfatte et fåtal af kulturer. Derved ville man have et sikrere middel til at kunne klare sig i konkurrencen, særlig fra Danmark. Og der indføres derfra store mængder af grønsager, som udmærket kan dyrkes på Island. Der gøres heroppe i dette forår meget for at opmuntre islænginge til at dyrke kartofler. Og her er fin jord dertil men hidtil har her kun været dyrket en meget lille part af landets forbrug. Danmark er den store leverandør.

Min jordlod er ikke som tidligere nævnt 800 kv. meter, Helgi er "rundhåndet"! Jeg har selv nu målt den ud til 1.000 - 1.100 kv. meter. Jeg tænker på hovedsagelig at plante blomkål (2.400) og porre (5.000) samt at så roer (kålrabi) og derforuden min "radiselod".

Først i måneden (marts) var der store isvanskeligheder for skibene på vest- og nordlandet. Sidst i måneden hører man intet derom. Trawlerne er igang med "saltfisk" fra midt i måneden. Lidt tidligere end sædvanlig men når fisken er kommen, må de jo være der, og så er alle glade, thi det gælder jo den enkeltes som landets vel.

Marts måned begyndte med frost, men gråt og trist var det. Efter sådanne 5 dage kom vel nok en af de "skrappeste" snestorme, vinteren har bragt os. Når det fryser 5 - 8 grader c. og stormen står stærkt og voldsomt, da kan den "bide". Måneden har overvejende været mild og fra 8 - 9 marts så vi jævnlig solen, som nu tager en stor bue og går nu (sidst i måneden) ned ude mod vest over havet. Det er meget smukt ved solnedgang. Denne er ca. 6 3/4, men det er lyst til kl. 8. Det dages igen ved 5 tiden. Dagene bliver nu hurtig længere, og så er vi inde i grotid og grøde. Den 15. marts plantede vi de første Levkøjer. (ca. 1.800) Vi skal have i huset ca. 3.500. Vi planter dem i hold for at kunne skære over længere tid. Om 8 dage d.v.s. 6. april planter vi sidste hold. Til stor skuffelse for mig har chrysanthemerne, moderplanten svigtet. I januar stod de med mængder af rodskud og så meget lovende ud. Men ved begyndelsen af marts var bogstavelig talt alle sorter når undtages bl. poill thorp og pulling, ødelagt. Mærkelig nok står i al fald første og sidste hold uskadte. Jeg har ikke fundet anden årsag til skaden end den varme jord, måske i forbindelse med den milde, men meget mørke februar måned, hvilket jeg tildels har fået bekræftet af min kollega på Reykjum. Han havde gjort erfaringen. Vi havde imidlertid den gang lovet Reykjum 1.000 stiklinger mod 25 nye vinduesrammer. Vi gør nu forsøg på at få nogle stiklinger fra Danmark. Og en anden gang vil jeg slå de chrysanthemum, vi skal bruge til moderplante ind i kasser om efteråret. Det lader sig ikke gøre at plante dem sammen efter blomstringen som nogen gør det i Danmark.

Vi sælger endnu tulipaner og fortsætter i april. Bartigan 60 øre,

cardinal 50 øre, hvid svane 40 øre. Forglemmigej 50 øre bdt. á 10 stk De er førsteklases i bæk. Azelea er forbi med månedens udgang. I boden sælges gennemsnitlig pr. dag for ca. 60 kr. Til påsken solgtes ca. 5.000 påskelilier til 20 til 30 øre pr. stk. På Reykjum lagde de til påsken ud med de første roser til 1 kr. pr. stk. De vil i år kunne skære roser af ca. 2.500 planter. Det må være en meget fin forretning.

Så kom påsken. Vi var til dansk messe påskedag. Det var "vor" præst Frederik Hallgrímsson, der prædikede. Om aftenen inviterede vi vore "naboer", samt Christensen herind. Desuden kom her til aftensmaden en ung "Herningenser" som passer køer og ræve på gården "Gunnarsholm". En flink fyr, som tidligere har været hos Madsen på "Holbjerg" og som kendte lidt til Bent og hans virksomhed. Anden påskedag gik Herdis og jeg over Skammedalen og fjældet nord på til Mosfellsdalen for at hilse på vor kvindelige kollega på "Reykjaklid". Det er en stor ny gård med landbrug, lille gartneri, rævefarm og hønseri. Tip-top moderne. Flere steder lægges her an på ræve, det er de såkaldte sølvæve. Af hønserier er her en del, og de er ofte store. Også kaninavl er i udvikling. Samme dags aften blev Herdis og jeg inviteret til fest på Reykjum. Det var meget fornøjeligt at være i dette lag af islandsk ungdom. Inden vi gik hjem ved 1½ tiden, stillede karle og piger sig op i halvmåne og sang med deres mægtige stemmer nogle sange om "ældgamle isafolk". Jeg har oftest et godt indtryk af Islands ungdom. En duelig skrauke (fastersøn på Reykjum) er rejst til Herning.

I aften 31. marts er det frost, sne og storm. Så hygger vi os destromere i vor lille rede.